

Wël Jethu cï Marko göt Wët nhom

Wël path koc col amit puoth, kek ye koc ci gam piööc rin Jethu ci Marko göt, aaye jœk wët ci yen ye lueel elä, "Wët Puoth Yam rin Jethu raan ci loc ku dœc, Wën Nhialic." Jethu aci nyuøøth lön ye yen raan ë luui ku ala riel. Rielde aye tñj piööcde yic, ku rielden yen jakrec cuop wei koc gup, ku lön yen adumuööm ci looi päl piny. Jethu ë ye jam riënke lön yen ke Manh Nhialic ci bën, ku bi rot gam bi nök, bi koc poth la pan mac.

Marko aci wël Jethu göt dhël la cök, cïn yic lueth. Ku aci kæk ci Jethu looi teet yiic apath, ku aacie wël ci lueel ku kæk ci piööc kek ci göt kepëc. Yeen aya, aci wël kök ciit maany kañ göt rin Joon raan koc muøøc nhium, ku lön ci Jethu them ë jøñrac. Ku gët kæk ci Jethu looi, cimën piööc ku kë ye yen koc tuany kony bïk pial. Tëwën ci Jethu koc piööc, ke koc ci wëtde gam, aake ci kæk ke ye looi ya deet yiic, ku koc ke man Jethu aaci puoth bën riääk apei. Wël abëk ci Marko göt athör yic ciëen, aa kän karou ci röt looi tënë Jethu wäär pinynhom nïn kadhorou thuendé nhom tueñ, kë ci koc man ye ye dëm ku piëet tim ci rïü kœu bi thou, ku kë ci yen bën pïr ku jöt rot rañ yic.

Ala kän karou, wël Jethu ci Marko göt thïk kecök, aye tak koc juëc ciët ye raan dët yen met ke thïn.

Kæk tõ thïn
Jök cök Wël Puoth Yam 1:1-13
Piööc ë Jethu Galilia 1:14-9:50

Jäl Jethu Galilia bï la Jeruthalem 10:1-52
 Nïn ciëen kadhorou thuonde nhom tueñ 11:1-
 15:47
 Jethu acï rot jöt thou yic 16:1-8
 Jethu acï rot nyuøoth ku jöt nhial 16:9-20

*Piööc Joon raan koc muoac nhüüm
 (Mt 3:1-12; Lk 3:1-18; Jn 1:19-28)*

¹ Wët kënë ë Wët Puoth Yam rin Jethu raan cï lœc
 ku dœc Wën Nhialic.

²⁻⁴ Wäär këc Jethu piööcde guø jœk Joon raan koc
 muoac nhüüm ëci piööcde jœk roor të cïi ceñ. Ku
 wëet koc elä, “Pälkë luøi kärec, ku calkë röt aa muoac
 nhüüm rin bï adumuöömkun päl piny tënë we.”

Ku tueñ ëci Ithaya raan kæk Nhialic tij gët ku
 lueel elä,

“Të ler yin, yen abi raan tök kam koc käkkië lueel col
 alëk koc, bïk yïin tiit.”

Ku ben Nhialic lueel aköl dët elä,
 “Raan käkkië tij abi kë cït
 löör gut yic bï yen koc caal tede ë rot, ku lëk keek
 elä,
 ‘Guierkë dhël ë Bëny, luøikë dhölke bïk la cök.’ ”

Tëen, go Joon koc aa piööc tede ë rot.

Nawën gamkë wëtde ke muoac nhüüm, ku ye lëk
 ke elä,
 “Pälkë luøi adumuöömkun päl piny.”

⁵ Koc juëc pan Judia ku gen Jeruthalem aacï wët
 tënë ye, ku lekkë adumuöömkun, ku jol Joon ke
 muoac nhüüm wär Jordan.

6 Joon ë ye ceñ alëth cï looi nhiëm thöröl, ku ceñ gœp yen aŋum, ku müith ke ye cam aa koryom ku kiéc. **7** Ku ë ye lëk koc, “Raan bï bën ë nün thiökkä adit ku aril tënë ya apei. Yen acii thön kek ye, nadë ke ya cök guŋ ba warke dök. **8** Wek aaya muɔc nhiüm püu, ku yeen abi we muɔc nhiüm Wëi Nhialic.”

*Jethu acii muɔc nhom ku acii jəŋrac them
(Mt 3:13–4:11; Lk 3:21-22; 4:1-13)*

9 Ye nïnkä yiic ke Jethu bö gen Nadharet tö pan Galilia tënë Joon, ku muɔc Joon nhom wär Jordan. **10** Tëwën bï Jethu bei wïir, ke tiŋ nhial ke liep rot ku tiŋ Wëi Nhialic ke bö yenhom ke cït kuur ë dit. **11** Ku piŋ röl Nhialic nhial ke lueel, “Yin ë manhdien nquiaar, yen amit puöu ke yi.”

12 Kaam awën ke Wëi Nhialic la yeguɔp ku yëth roor të cii ceñ. **13** Ku jøl Jethu rëer roor të cii ceñ nün thiärjan kek lääi, ku ë ye jəŋrac them. Ku atuuc nhial aacii bën ku konykë.

*Jethu acä amëi kaŋuan cœl
(Mt 4:12-22; Lk 4:14-15; 5:1-11)*

14 Wën cï Joon däm, ke Jethu dhuk pan Galilia ku le koc piööc Wët Puoth Yam. **15** Ke ye lueel, “Aköl la cök acii bën, bääny Nhialic athiök! Pälkë luɔi kärec ku gamkë Wët Puoth Yam.”

16 Tëwën kueny Jethu wär Galilia yøu, ke tiŋ amëi karou, Thaimon kek Andria wämënh ke däm rec buøi. **17** Go Jethu lëk ke, “Biathkë ya ku wek aba piööc bæk koc aa däm.” **18** Gokë biaiken nyääŋ piny nyin yic ku buøthkë Jethu.

19 Wën le Jethu tueŋ t̄ethin-nyøat, ke tüj Jemith wën Dhubedü ku Joon wämënh ke tö riäi yic ke guir biaiken. **20** Go Jethu ke cœl bïk jäl ke ye. Gokë wunden Dhubedü nyääŋ piny riäi yic kek kœc cïk riɔp, ku buøthkë Jethu.

*Jethu ala riel yen jøŋrac cuɔp wei
(Lk 4:31-37)*

21 Gokë la Kapernaum. Nawën aköl cïi kœc Itharel ye luui, ke Jethu la t̄e ye kœc Itharel kenhüüm mat thïn ku piööc. **22** Go kœc gäi è piööcde, rin aacï piööc apath ke la riel Nhialic, cïi thöj kek kœcken piööc è lööör.

23 Kaam thiin awën, ke raan tö kam kœc tën amat kœc Itharel, ke la guɔp jøŋrac, jam ke cï yeröl jöt apei èlä. **24** “Yenjö wic tënë yo Jethu raan gen Nadharet? Ca bën ba yo bën rac? Yïn aŋiec, yïn è raan puøth la cök bö tënë Nhialic.”

25 Go Jethu jøŋrac duɔm thok piny, “Biet, ku bääär bei yeguɔp!”

26 Go jøŋrac mony awën lath ku wit piny, ku bïi bei yeguɔp ke dhiau. **27** Go kœc gäi apei ku thiëckë röt, “Yenjö kënë? Ye piööc yam kek riel Nhialic. Mony kënë ala riel ye yen jak yöök ku gamkë wëtde aya!”

28 Këya, lœc ku piathde aacï guɔ thiëi piny pan Galilia èbën.

*Jethu acï kœc tuany kony
(Mt 8:14-17; Lk 4:32-41)*

29 Kaam awën jiël kek tën amat kœc Itharel, ke Jethu ku Jemith ku Joon la pan yi Thaimon kek Andria. **30** Nawën yeetkë baai ke yön man tin

Thaimon piiny ke cï töc, ke cï juäi göök. Gokë lëk Jethu. ³¹ Go Jethu la tënë ye ku däm cin ku dœc ku kony bï rot jët. Go juäi guə päl piny, ku bïi miëth tënë ke.

³² Wën cï aköl lööny piny, ke koc guëär tënë Jethu kek koc tuany, ku koc la gup jakrëc. ³³ Ku jäl koc juëc geeu kenhüüm kut yöt thok. ³⁴ Go Jethu koc juëc awën la gup tuëny juëc cï bëëi tënë ye kony bïk pial. Ku cop jakrëc juëc wei koc gup. Ku cii jakrëc päl bïk jam rin ñic kek ye.

*Jethu ë koc Galilia lëk wët Nhialic
(Lk 4:42-44)*

³⁵ Nayən nhiäk riel, akëc piny bak, ke Jethu jët rot ku jiël baai. Ku le tëde ë rot bï la röök. ³⁶ Go Thaimon kek koc kök Jethu buoøth bïk la wïc. ³⁷ Nawën lek yön, ke luelkë, “Raan èbën awïc yi.”

³⁸ Go Jethu bëër, “Lokku bëëi kök tõ tueñ yiic, ku ba la piööc thiin aya, yen ee kën bïi yen.”

³⁹ Ku jäl Jethu pan Galilia kuany yic ke piööc yönken amat yiic, ku cop jakrëc wei.

*Jethu acä atuet cəl apuəl
(Mt 8:1-4; Lk 5:12-16)*

⁴⁰ Tëwën kuëny Jethu bëëi yiic ke piööc, ke raan cï tuet bö tënë ye, ku gut yenhïol piny ku lëj, “Anjëc alëu ba ya kony bëny, ba pial. Kony ya.”

⁴¹ Go Jethu ñääj nyinde tüj ku wïc bï kony. Ku jët yecin ku gojt ku lueel, “Awiëc, piaalë!” ⁴² Kaam thiin awën, ke tuet jiël. ⁴³ Ku jäl Jethu cəl aləc jäl ku thən apei ëlä, ⁴⁴ “Duk kënë la lëk raan dët. Lœr ku nyuöth rot raan käk Nhialic bï caath, ku juar käj

cüt tē ye löŋ Mothith ye luεel thİN, bİ kɔc ēbēn ɳic lən cī yin pial.”

45 Go jäl ku ɳot la kē cī rot looi lēk raan ēbēn. Ku thiēi wēt piny abi Jethu cīb en la geeu ke ɳic. Ku ye rēer tēde ē rot tē cīn yic kɔc ē rēer thİN. Go kɔc juēc ɳot ke ye bēn tēnē ye baai yic ēbēn.

2

Jethu acī raan cī ruai kony

(Mt 9:1-8; Lk 5:17-26)

1 Nīn juēc cök, ke Jethu ben dhuk Kapernaum. Go guɔ piŋ lən cī yen dhuk baai. **2** Go kɔc juēc wet tēnē ye abi ciēn tē lääu, ye cök cał la piny yōöt agut yōt thok ayeer. Ku Jethu ē piööc kɔc Wēl Puəth Yam ē Nhialic. **3** Tēwēn ke raan aduany ke ket kɔc kañuan bii tēnē Jethu. **4** Nawēn cīn tē yēth kek ye tēnē Jethu, rin cī yōt thok thiāŋ kɔc, gokē la ku ɳanykē yōt nhom ləŋ awēn rēer Jethu thİN. Ku lueeckē raan aduany piny yenhom. **5** Tēwēn tūŋ Jethu gamdit tō ke ke, ke lueel tēnē mony aduany, “Manhdië, adumuɔ̄mku aaci päl piny.”

6 Go kɔc piööc lōöŋ kɔc Itharel ke tō thİN, jäl tak ku luelkē kepuɔ̄th, **7** “Yeŋjō ye mony kēnē jam kēlā. Adhäl Nhialic! Yeŋa adumuɔ̄m päl piny? Ciët ē Nhialic ē rot.”

8 Go Jethu kāk yekē tak guɔ ɳic ku lueel, “Yeŋjō ye wek ye tak lən lueel yēn lueth? **9** Ye kēnēn ril yic ē käkkä yiic ba lueel tēnē raan aduany, ‘Adumuɔ̄mku aaci päl piny,’ Tēdē ke lueel, ‘Jot rot ku lōm biɔ̄ŋdu ku cathē?’ **10** Aba nyuɔ̄th we ēmēn lən Manh Raan ala riel pinynhom ba adumuɔ̄m

päl piny.” Ku lueel tënë mony aduany, **11** “Alëk yi,
jöt rot ku kuany biöñdu ku lør baai.”

12 Go rot jöt ku kueny biöñde ke dëei kek übën.
Kënë aci raan übën göi. Ku leckë Nhialic ku luelkë,
“Yok aakëc këcít kënë kanj tüj.”

*Jethu aci Lebï cœl
(Mt 9:9-13; Lk 5:27-32)*

13 Nawën ke Jethu ben dhuk wär Galilia yøu. Go
kœc juëc apei bën tënë ye. Goke piööc. **14** Wën ben
yen la tuen ke dhuk geeu, ke tüj raan ajuër kut cœl
Lebï Alpawuth ke rëer teden luøi. Go Jethu lëk ye,
“Buøth ya.” Go rot jöt ku buøøth.

15 Tëwën mith Jethu pan Lebï, kek kœc juëc ajuër
kut, ku kœc kök la gup anyon, ke kœcken ye buøøth
ku kœc juëc kök ye buøøth aya, aake mith kek ye è
tök.* **16** Wën tüj kœc piööc lööij, kœc akut Parathï
ye, ke mith kek kœc la gup adumuööm ku kœc
ajuër kut, gokë kœcken ye buøøth thiëec, “Yeñö ye
bänydun mith kek kœc ajuër kut ku kœc kök la gup
adumuööm?”

17 Wën piñ Jethu wët kënë, go lëk ke, “Acie kœc
puøl kek akiim wic, aa kœc tuany. Yen akëc bën ba
kœc path bën cœl, aa kœc la gup adumuööm.”

*Wët löj thëk è miëth
(Mt 9:14-17; Lk 5:33-39)*

18 Ye ninkä, kœc Joon raan kœc muøøc nhüüm
buøøth ku jøl aa Parathï, aake la nün ye kek thek bïk
cii mith. Go kœc kök bën tënë Jethu ku thiëckë, “Yok
kœc abiöth Parathï ku abiöth Joon yok aa thek, ku
yïin ku kacku wek aacie thek, yeñö?”

* **2:15** Lebï acœl Matheo aya.

19 Go Jethu bëér ku lueel, “Yakë wïc bï koc cï bën ruäai yic rëér ke cïi müth? Acie tede! Na rëér raan thiëk ke ke, ka cïk loi këya. **20** Aköl bï athiéëk däm ku nyëei keyiic, yen aköl bï kek thek.

21 “Acïn raan alanh thiin ë Yam buööp alanh theer köu, rin alanh thiin Yam abi rot röt ku abi aban alanh theer rët bei. **22** Ku acïn raan muön abiëc ë Yam puöök töny theer yic, rin muön abiëc abi töny puööt yic, ku riääk muön abiëc kek töny kedhie. Ku acii bï ya këya, muön abiëc ë Yam adhil puöök töny Yam yic.”

*Jethu aci kuec löj aköl löj koc Itharel
(Mt 12:18; Lk 6:1-5)*

23 Nayon aköl cïi koc Itharel ye luui, ke Jethu kek kocken ye buoath aake cath ke kuany dhël yic kam ë dum. Go koc Jethu buoath rap lek cam dhoñ. **24** Go Parathi ke cath ke ke Jethu thiëec, “Yeñö ye kacku luui aköl cï löjdan Itharel pëen bï koc cïi ye luui thïn?”

25 Go Jethu bëér, “Këckë kë cï Debit looi wäthær kanj kueen? Wäär nëk cok ye kek kocken ke cath ke ye, ku wïckë miëth camkë, **26** go la luanj Nhialic ku ciem ayum ë yath cï tööu tënë Nhialic, kënë aloi rot wäär ye Abiathär raandit käk Nhialic. Ayum kënë ee raan käk Nhialic ë rot yen ë ye cam. Ku yeen aci Debit bën cam, ku gem abak tënë kocken awën cath kek ye. Këya, acïn këreec cï kackië looi aya.”

27 Ku jøl Jethu lëk ke, “Aköl löj aci looi ke ye aköl löj path tënë raan. Akëc looi bï koc röt aa banj thïn. **28** Këya, Manh Raan ë bëny kériëec ëbën agut aköl ë löj.”

3

*Jethu aci mony ci cin ruai kony
(Mt 12:9-14; Lk 6:6-11)*

¹ Nayon aköl dët, aköl ci koc Itharel ye luui, ke Jethu la tñ amat koc Itharel, ku mony ci cin ruai ë tö thñ. ² Ku koc kök aake tö thñ, ku ë wickë bik tüj lon bi Jethu mony kënë kony bik la luom, rin ci yen ye kony aköl ci koc ye luui. ³ Wén njic Jethu kë tö kepuoth, ke lëk mony awen ci cin ruai, “Jot rot ku bääär tueñ tñ koc nhiiñ.” ⁴ Ku lëk Jethu Parathii elä, “Wek koc njoot nhiiñ lööñ theer yic, ye kënëñ yic lëu bi looi aköl ci koc ye luui, ye këpath aye kérac, bi raan kony bi pür, kua pél wei bi thou?”

Gokë biët ebën. ⁵ Go Jethu ke döt ke ci puöu riäæk apei, rin njic kek yic ku cik luel. Ku lëk mony awen ci cin ruai, “Nyoth yicin.” Go yecin nyooth. Go ciëende piath. ⁶ Go Parathii, koc wic ye bi Jethu näk jäl tñ amat ku lek tñne koc Yerot. Ku lek mat ke ke tñ bi kek Jethu näk thñ.

Jethu ee jakrec cuop wei koc gup

⁷ Go Jethu jäl kek kocken ye buoøth ku lek wär Galilia köu. Go koc juëc pan Galilia ke buoøth. ⁸ Wén piñ kek käjuëc ye Jethu looi, ke koc juëc apei bö tñne ye pan Judia, ku gen Jeruthalem ku Idumie, ku jol aa bëei tö wär Jordan köu, ayi gen Tire ku Thidon. ⁹ Go Jethu lëk kocken ye buoøth bik riäi guuir tñne ye bi yen la thñ, bik ci ber piny, ¹⁰ rin Jethu ëci koc juëc tuany kony. Go koc juëc kök tuany wic bik la tñne ye bik la goot. ¹¹ Na tüj koc la gup jakrec ë ke cuet röt piny yenhom ku dhiëukë, “Yin ee Manh Nhialic.”

12 Go Jethu jakrec yöök bïk ciï nyooth.

*Jethu acä atuuc kathiäär ku rou kuany
(Mt 10:1-4; Lk 6:12-16)*

13 Go Jethu kœcken wïc cœl ku jiël ke ke, ku lek gat nhüüm të ciï cenj. Wën cï kek yet tën awën, **14** ke kuëny raan thiäär ku rou bei kœc yiic. Ku ciëk ke ke cœl atuuc ku lëk ke, “Wek aca kuany bæk rëér ke ya. Ku wek aba ya tuœc ayeer bæk wëtdië aa la piööc. **15** Ku wek aabï la riel bæk jakrec aa cuœp wei kœc gup.”

16 Kœc ke cï Jethu kuany bïk ya atuööcke aayï, Thaimon (cï Jethu bën cäk ke cœl Pïter.) **17** Jemith Dhubedï kek wämënh koor cœl Joon (kek aaci Jethu cäk ke cœl Boanergeth, ku wëtde yic kœc ë mär denj.)* **18** Ku Andria, Pilipo, Bartholomeo, Matheo, (cœl Lebi) Thomath, Jemith wën Al-pawuth, Thadawuth, Thaimon, **19** ku jol a Judath Ithkariöt, raan wääär cï Jethu bën luœm bï dœm.

*Jethu aye yöök lön le yen guöp joñrac
(Mt 12:22-32; Lk 11:14-23; 12:10)*

20 Nawën ke Jethu dhuk Kapernaum. Go kœc juëc apei ben buœoth abi ciën të cœk yen nhom lääu kek kacke bïk mïth. **21** Nawën piñ kœc ruääi kek Jethu lön ye kœc rëér kek ye ye lueel, lön ciï yen nhom path, gokë la nyaai.

22 Ku écï kœc kök piööc lööñ Itharel bö Jeruthalem lueel, “Ala guöp riel Beldhebul. Ee yen bëny jakrec, yen ye yiëk riel bï ke aa cuœp wei.”

23 Go Jethu ke yöök, ku thööñ wët élä, “Ye joñrac jøñ rëec dët cuœp wei këdë. **24** Na tek kœc paan

* **3:17** Ee duër thöñ kek tuœc puœu. **3:22** Mt 9:34; 10:25

tök keyiic ku thërkë kamken, ke pan kënë abi riääk. ²⁵ Na tuum dhiënh tök yenhom aya ku thërkë kamken ë röt, ke dhiënh kënë abi wær aya. ²⁶ Këya, na tek jakrec keyiic ku thërkë kamken, ka thök.

²⁷ “Acin raan lëu ye bï yön raan ril dhoñ ku nyeei kakké, akon raan ril kënë däm ku der, ku jol kák tö baai nyaai.

²⁸ “Wek aa lëk yic lön nadë adumuööm, ku kärec yekë ke looi, ku kák yekë lueel, aa lëu bï ke päl piny ëbën tënë koc. ²⁹ Ku na ye raan Wëi Nhialic yöök lön ye yen jønrac, ka adumuöömke aacii kón päl piny akölriëec ëbën.” ³⁰ Ee lueel Jethu këlä ë rin ci koc kök ye lueel, “Ka la guöp jakrec.”

*Man Jethu ku wämäthakën aaci Jethu nyaai
(Mt 12:46-50; Lk 8:9-21)*

³¹ Go man Jethu kek wämäthakën ë Jethu bën ku këeckë ayeer ku tockë raan bï Jethu la coøl. ³² Go koc ke rëer, ke ci ye gööm lëk ye, “Moor ku wämäthakui aatö ayeer, ku aa wiç yi.”

³³ Go Jethu bëer, “Yenja ë ma ku wämäthakäi? ³⁴ Ku kë wiëc bæk njic, koc rëer kek ya aa nhiaar, aa cït paan ë ma. ³⁵ Kuat raan wët Nhialic looi yen ë wämääth, ku nyankäi ku ma.”

4

*Kääj dom path ku dom rac
(Mt 13:1-9; Lk 8:4-8)*

¹ Go Jethu ben piööc wär Galilia yøu. Nawën le koc juëc apei gööm, ke la riäi yic ë pii thook ku nyuuc thïn, ku jol koc ëbën nyuc piiny ë pii thook

ayeer. ² Ku jol Jethu këñ aa lueel bï yen koc piööc käjuëc, ku lëk ke.

³ “Piëñkë! Raan puör ëci la dom bï la pur. ⁴ Ke wën yen rap weær dom yic, ke köth abëk lõöny dhël yic. Go diet bën ku tetkë ke. ⁵ Ku lõöny köth kök alel nhom të koor tiøp thïn. Gokë guø cil. ⁶ Nawën la aköl ruel apei ke rap awën go yom, ku riëeukë rin këc meiken yet piny apath. ⁷ Ku lõöny köth abëk të ye tiim la kuøoth cil thïn, na la tiim juäk ke dec rap ku cik lok apath. ⁸ Ku lõöny köth kök tiøm path yic, ku ciilkë apath ku düütke ku lokkë apath. Rap abëk aake cï luëk ke thoi nhüüm, ku kök ke thööñ röt, ku rap kök ke dït nhüüm.”

⁹ Ku wit Jethu lõñde ëlä, “Piëñkë të le wek yïth.”

Wët thööth ë kääj

(Mt 13:10-17; Lk 8:9-10)

¹⁰ Nawën cï koc juëc jäl, go atuööcke kathiäär ku rou, ku koc ke cï döñ kek ye, thiëc bï këñ teet yiic tënë ke. ¹¹ Go lëk ke, “Wek aaci nyuöth kë cï rot moony ë bääny Nhialic yic, ku koc kök këc gam aabi kän ñic të lëk ke këñ, ¹² këya, rin na cëk alon ye kockä daai, ka cïi kän bï tñj. Ku na cëk alon ye kek wët piñj, ka cik bï deet yic. Na ke bï röt waar, ñuöt aa kän tñj ku detkë keyiic. Ku ñuöt aaci röt thön Nhialic, ku pël wët piny tënë ke.”

Jethu aci kääj raan puör teet yic

(Mt 13:18-23; Lk 8:11-15)

¹³ Go Jethu lëk ke, “Na këckë kääj kënë deet yic ke wek aaci këñ kök bï deet yiic. ¹⁴ Köth cï com aa cït wëtdien ya piööc tënë we. ¹⁵ Koc kök aa cït

köth cï lööny dhël yic, ye diët ke tet. Të piñj kek wët Nhialic, ke jøñrac bö ku nyëei wët awën kepuöth ku mërkë nhiiüm wët ë Nhialic. ¹⁶ Koc kök aya aa cït köth cï lööny alel la nhom tiäm koor ye rap guo yom thïn, rin këc meiken yet piny. Ku koc kök aacit köth cï com alel nhom, aa löj Nhialic gam nyin yic ke mit puöth. ¹⁷ Ku aacie kepuöth ye dëet, aa wët Nhialic guo wai wei të looi aliäap rot, ku të yøj ke rin wët Nhialic. ¹⁸ Koc kök aya aa cït köth cï lööny të ye tiim la kuøoth cil thïn, keek aa wët Nhialic piñj, ¹⁹ ku käjuëc ke diir, rin pïr pinynhom ë tën, nhiër jieek, ku käpuöth yekë wïc aa bëñ thïn, ku rëckë löj Nhialic kepuöth. ²⁰ Ku koc kök aa cït köth cï puur tiäm path yic, keek aa löj Nhialic piñj ku gamkë apei, ku käjuëc path aaye yök tënë ke, cïmën rap cï ñiec luok ke thoï nhiiüm, ku rap kök ke thöön kenhiiüm ku kök ke düt nhiiüm.”

Kääj mermer (Lk 8:16-18)

²¹ Ku ben ke thiëec, “Le raan cï mermer kanj yäth yöt ku kum nyin, nadë ke tëeu agen töc cök, cie tööu yöt ciel yic? ²² Kuat kë cï thiaan, aŋot bï rot nyuɔoth, ku wët Nhialic aŋot bïk piɔöc. ²³ Piënkë, të le wek yïth!”

Kääj të ye käj thööñ thïn

²⁴ Ku ben lëk ke ëlä, “Të ye wek koc kök luɔoi thïn yen ë të bï Nhialic we luɔoi thïn aya. Dëtkë kák yakë ke piñj! ²⁵ Rin raan la këdäj abi bëñ muɔac, ku na ye raan cïn këdäj, ke këthiin ye tak lõn tõ yen tënë ye, abi nyaai aya.”

Jethu aci kääj lueel rin wët Nhialic

²⁶ Ku la Jethu tueñ ku lueel, “Bääny Nhialic ë duër thöñ kek kënë. Monytui ëci köth wëer dom yic. ²⁷ Ee rëér akölaköl ku köth awën cï com aa la tueñ ke cil ë röt, ke pür ku düütkë ku akuc kën ë ke looi käya. ²⁸ Köth ebën aa cil piiny tiop yic. Käu ë kanj lou ku bii yiëny tök bei, ku jol la tueñ ke düt agut të bii yen deer ku yeer ku lok. ²⁹ Ku të cï kek luok aaye tem rin cï tën tëmtëm bën.”

Kääj käu koor nyin ye tiemde düt apei

(Mt 13:31-32, 34; Lk 13:18-19)

³⁰ Ku ben lueel, “Yeñö buk thöñ bääny Nhialic? Ye kääj piath njö buk thöñ ye? ³¹ Bääny ë Nhialic acit käu koor nyin cï raan com duomde. ³² Ku na le düt ka la nhial ke loi kér ku yith düt apei, abi diet yöötken aa yik thän.”

³³ Jethu aci Wët Puoth Yam piööc tënë koc ë këñ cüt këñkä. Aake cï lëk käjuëc lëukë bik ke deet yiic. ³⁴ Ee ye koc jääm ë këñ të piööc yen koc, ku na ye yeen ë rot kek kocken ye buoøth, ka ye tët kériëec ebën yiic.

Jethu aci yom col akääc

(Mt 8:23-27; Lk 8:22-25)

³⁵ Na aköl dët yonthëei, ke lëk Jethu atuööcke, “Lok teemku wär aløjtui.” ³⁶ Gokë koc kök nyään piny, ku lek riän awën rëér Jethu thän yic, ku tëmkë agut Jethu. Ku riëth kök ke tö thän aaci tem aya. ³⁷ Kaam thiin awën ke yomdüt apei jöt rot, ku jöt atiaktiak rot abi riäi duër thiäj ë pii. ³⁸ Tëwën looi kënë rot, Jethu ë nin riäi yic ciëen, ke cï yenhom

kan. Gokë puööc ku luelkë, “Bänyda! Ýok aa muou, cii diëer ë yo?”

³⁹ Go Jethu rot jöt ku rël yom, “Lø dïl!” Ku rël atiaktiak, “Kääcl!” Go yom kõöc ku le dïl. ⁴⁰ Ku thiëec ke, “Yeñö riööc wek ciët we bï mou? Cäk ñic løn bï yen we kony?”

⁴¹ Gokë nhiiüm la cöt rieldit cït kënë ku jiëemkë kamken, “Ye raan yïndë kënë? Na cök a yom ku atiaktiak ë ke piñ wëtde!”

5

Jethu aci raan la guöp jakrec kony (Mt 8:28-34; Lk 8:26-39)

¹ Gokë wär Galilia teem ku lek të col Jeratha. ² Kaam wén këec Jethu piny riäi yic, ke tüj mony la guöp jakrec, ke bö bei rëñ nhiiüm. ³ Mony kënë ë ye rëér rëñ nhiiüm, ku acin raan ye lëu bï rëëk. ⁴ Ee ye rëëk cök ku cin arak juëc, ku ñot ke tueny, ku dhoñ luöñ köth yecök. Ee ril apei, acin raan ye lëu bï rëëk. ⁵ Aköl ku wëér thok ébën, ee ye cool ku ruu kat rëñ nhiiüm, ke looi duøat ku ye rot deen yaleel bï rot nök.

⁶ Wén tüj yen Jethu témec, ke lor ku cuët rot piny yenhom, ⁷⁻⁸ ku lueel Jethu, “Jøñrac, bäär bei ë mony kënë guöp.” Go kieeu looi apei, “Jethu Wén Madhäl, yenjö wïc ba looi ténë ya? Yïn alañj ë rin Nhialic duk ya tém awuöc.”

⁹ Go Jethu jäl thiëec, “Col yï ña?” Go bëér, “Yen aa kut rin yok ajuëc.” ¹⁰ Ku jäl mony kënë Jethu ya löj bï jakrec cii cop wei tëden rëér kek thïn.

¹¹ Ku duut dir baai ë nyuäth gôt cök ë tén awën. ¹² Go jakrec Jethu löj, “Tuøoc yo ë dïrkä gup, ku col yo aa lur keyiic.” ¹³ Goke puösl, ku jäl jakrec bëen

bei mony awën guöp ku lek dır gup. Go duut diëer, kecít tiim karou rij agör yic, ku thootkë wiir ku moukë ebën.

¹⁴ Go röör ke biöök dır kat, ku lek kë cï rot looi lueel tënë koc rëer geeu, ku koc tö bëei yiic. Go koc ebën jal wet bïk kë cï rot looi la tij. ¹⁵ Nawën lek yet tënë Jethu, ke yön mony wäär la guöp jakrec ke rëer, ke ceñ alath, ke la nhom cök. Gokë riööc. ¹⁶ Go koc ke cï kën cï rot looi tënë mony awën ku dır tij, la lëk koc kök. ¹⁷ Ku wën piñ koc baai ë wet kënë ë ke riöc, ku lek tënë Jethu ku läjkë bï jäl panden.

¹⁸ Tewën le Jethu riäi yic, go mony wën cï Jethu jønrac cöl ajiël yeguöp bën tënë Jethu, ku lëj bï cath kek ye.

¹⁹ Go Jethu jai, ku lëk ye, “Löor baai tënë kacku ku lëk ke käjuëc cï Bëny looi tënë yi, ku tëpuoth cï luöi yi.”

²⁰ Go jäl ku le panden Dekapolith la yic geu thiäär. Ku kueny keyiic ebën ke ye koc lëk käk cï Jethu looi tënë ye. Go koc gäi.

*Jethu aci tik kony ku col nya aben pür
(Mt 9:18-26; Lk 8:40-56)*

²¹ Wën cï Jethu bën tem riäi bï dhuk Kapernaum, ke koc juëc apei bö tënë ye wär yø. ²² Kaam wën ke raan cöl Jariöth, bëny tën amat koc Itharel bö aya. Nawën tij Jethu, ke cuet rot piny yecök. ²³ Ku lëj, “Nyandiën thin koor aci dhal apei, athou. Bäär ba yicin la tääu yenhom bï pial.”

²⁴ Go Jethu gam ku lööny dhöl kek ye. Ku buoth koc juëc ke, ke cik kum apei.

²⁵ Ku tij tuany, cii thækde kös ye teem ruöön thiäär ku rou, ee tö koc yiic, ²⁶ ku yeen ecii wëeu juëc

gäm aküm rin bï tuaanyde ñueëen, ku tuaanyde akëc ñueëen, écï rot jal juak. ²⁷ Ku yeen écï kák ye Jethu looi piñ. Go bën Jethu kôu ku gøt alanhde, ²⁸ rin écï jam ë rot yepuöu élä, “Na gaat alanhde, ke yen abi pial.”

²⁹ Kaam thiin awën ke riëm cïï ben kuër, ku yök rot ke cï pial. ³⁰ Go Jethu yök lön cïï riel jäl yeguöp. Go yenhom wel ku thiëec koc, “Yenja cä alanhdië gøt?”

³¹ Go kocken ye buoøth lëk ye, “Yin ë koc juëc tün ke cï yï kum ku ye thiëc, Yenja cä gøt?”

³² Go Jethu ñot döt koc bï tün yenja cï ye looi. ³³ Wën ñic tiñ awën tuany ye ke tuaany cï jäl yeguöp, go bën tënë Jethu ke cï riööc, ke lëth, ku gut yenhiaal piny Jethu nhom. Ku lëk ye lön ë yen cï ye gøt. ³⁴ Go Jethu lueel tënë ye, “Nyaandië, gamdu aci kony ba pial, lœr, kek döör.”

³⁵ Kaam wën jieëem Jethu, ke koc rïj pan Jariöth ku lëkkë ye, “Nyaandu aci yet wei, duk raan piööc ben rääm nhom.”

³⁶ Ku Jethu ë këc kë cïk lueel kuëec nhom, ku lëk ye, “Duk riöc, deet yïpuöu ku gam wët yic.” ³⁷ Ku ë cïn koc juëc cïï puöl bïk cath kek ye, ee Pîter ku Jemith ku Joon kepëc. ³⁸ Tëwën yeet kek pan Jariöth ke Jethu yök koc ke näk röt, ke dhiau apei. ³⁹ Ku ler yöt ku lëk ke, “Yenjo nëk wek röt? Ye dhiëndiit ñö kënë? Meth akëc thou, anin.”

⁴⁰ Gokë dël guöp. Go Jethu ke cäl ala ayeer, ku caöl wun meth kek man meth ku kocken awën kadiäk, ku lek yöt tewën cï meth tääc thïn. ⁴¹ Ku däm cin ku lëk ye, “Nyan thiin, alëk yi, jöt rot!”

⁴² Go rot jöt nyin yic ku ciëth. Go koc awën tõ yööt kek Jethu gäi apei wën tün kek kë cï rot looi (ë ye

run thiäär ku rou.) ⁴³ Ku thən Jethu ke bïk cïï lëk koc kök. Ku lëk ke bïk yiëk miëth.

6

*Koc Nadharet aa këc Jethu gam
(Mt 13:53-58; Lk 4:16-30)*

¹ Go Jethu jäl tëden awën ku ler gënden Nadharet, ku buɔoth kocken ye buɔoth. ² Nawën aköl ë lönj, ke piöjc tën amat. Ku koc juëc aake tö thïn. Nawën piñkë piöjcde ke gëi, ku luelkë, “Ci käj bën aa ñic nén?” “Ku ye käkkä looi këdë? ³ Yen è raan guëñguëñ tiim, ku è wën Maria, ku è mënh è Jemith, ku Jothep, ku Jut ku Thaimon. Ku cie nyierakën kä rëér è tën kek yo?” Ku jolkë jai bïk piöjcde cïï gam.

⁴ Go Jethu lëk ke, “Raan cï Nhialic lööny yeguöp aye baai ëbën theek, ka koc gënden ku koc ruääi kek ye, ku paan wun kek paan man kek aacii ye ye theek.”

⁵⁻⁶ Ku akëc lëu bï kák jäj gëi looi, ka koc tuany lik kek aaci yen yecin tääu kenhüim, ku kony ke bïk pial. Ee cï gäi apei rin këc kek ye gam.

*Jethu acä atuööcke kathiäär ku rou tooc
(Mt 10:5-15; Lk 9:1-6)*

Go Jethu jäl ku ler bëei kök yiic ku le koc piöjc thïn. ⁷ Ku tuum atuööcke ku tooc ke wei, bï koc karou aa cath ë tök bïk aala piööc Wët Puøth Yam ë Nhialic, ku yïk ke riel bïk kek koc aala kony. ⁸ Ku lëk ke apei. “Duökkë muk ë müith yakë cam dhël yic, muökkë ke wei kepëc. ⁹ Ceñkë war ku duökkë muk alëth kök.” ¹⁰ Ku lëk ke aya, “Yakë rëér pan ye we lor thïn yet të bï wek jäl. ¹¹ Ku na lak pan cïï we

lor thïn, ku pan cïi wëlkun ye piñ thïn, ke we jiël ku teñkë wecök. Ku abï nyooth lõn cï wek kuec ë ke!"

¹² Ku jiëlkë ku lek koc piööc bïk luoi adumuööm puöl. ¹³ Ku copkë jakrec juëc wei, ku tockë koc juëc tuany nhïïm. Ku röökkë bï ke kony bïk pial.

*Nääk ë Joon raan koc muoac nhïïm
(Mt 14:1-12; Lk 9:7-9)*

¹⁴ Ku bëny Antipäth Yërot ëci wët piñ rin cï ke Jethu ñic apei. Ku ë ye koc kök lueel, "Joon raan koc muoac nhïïm aci bën pïr, ee yen ale yen riel yen käkkä looi."

¹⁵ Ku lueel koc kök, "Mony kënë adhil a Elija raan wäär käk Nhialic tñj." Ku ben koc kök lueel, "Ee raan tök kam koc theer, koc käk Nhialic tñj."

¹⁶ Ku wën piñ Antipäth Yërot ë wët kënë go lueel, "Ee Joon raan koc muoac nhïïm wäär ca cõl atök yeth yen aci jöt thou yic." ¹⁷ Antipäth Yërot ëci Joon cõl anäk kälä, ee cï cõl adõm ku rek, ku cõl amac rin wët Yërodia tiñ Pilipo wämënh cï rum bï ya tieñde, ¹⁸ rin cï Joon ye lueel tënë ye ëlä, "Acii path ba tiñ wämuuth rum ke pïr."

¹⁹ Ku Yërodia écii puöu mit tënë Joon rin ë wët kënë. Ku wïc diët nëk ku cïi lëu, ²⁰ rin Yërot ë riöc Joon, rin ye Joon raan puöth wët Nhialic, ku kony bï ciën kë näk ye. Nawën piñ Yërot wët Joon, ke gëi apei ku ñot nhieer bï wël Joon aa piñ.

²¹ Nawën ke Yërodia jol të bï yen Joon näk thïn yök, ku ë ye aköl looi Antipäth Yërot yan akolden dhiëéth ye, tënë kocken dït mëc kek baai, ku bãny apuruuk ku jol aa kocdit pan Galilia. ²² Ku nyan

Yërodia nhom guöp, ee ci bën yeei bi bën dier. Go Yërot kek jäälke puöth miet apei tënë ye. Go Antipäth Yërot bëny lëk ë nyan elä, “Na le ke wic, ke luel tënë ya ku ba gäm yi.” ²³ Ku kuëej tënë ye jööl nhüüm ku lueel, “Kuat këdun ba thiëec tënë ya aba dhiel yiëk yi, cok alon ë yen abaj ë bäänydië.”

²⁴ Go nya la ayeer ku lëk man, “Yeñö ba thiëec?” Go man lueel, “Lëk ye bi Joon raan koc muoac nhüüm tök yeth, ku gëm yi nhiamde ba bëei.”

²⁵ Go nya dhuk tënë bëny nyin yic ku lueel, “Yin awiëc ba gäm nhom Joon raan koc muoac nhüüm tën emen thiin, ke ci tääu aduök yic!”

²⁶ Kënë aci bëny rac puöju apei, ku akëc kuec rin ci yen mël kuëej ë jööl nhüüm. ²⁷ Go bëny apuruökde tooc nyin yic, ku lëk ye bi nhom Joon raan koc muoac nhüüm bëei. Go apuruk la tewen meç yen thün ku tök yeth. ²⁸ Ku biï nhom ke ci tääu aduök yic, ku yik nya, ku jol nya gäm man. ²⁹ Nawen piñ koc Joon buoath lön ci ye nök, gokë la ku nyekë guapde ku thiäkkë.

*Jethu aci miëth koor juak bi koc juëc cam
(Mt 14:13-21; Lk 9:10-17; Jn 6:1-14)*

³⁰ Koc Jethu buoath aake ye bën yenhom ku lëkkë käk cik looi, ku käk cik piöjc ebën. ³¹ Koc juëc apei aake ye wäac, koc jiël ku koc bö tënë Jethu bi ke bën kony, abi Jethu kek atuoöcke ciï lääu bïk cak mith. Go lëk atuoöcke, “Jiëlku buk la te cïn yic koc buk la lön.” ³² Gokë jäl ë riäi ë röt bïk la te ciï cen, ku aake këc koc lëk te ler kek thün.

³³ Go koc juëc ke tiñ, ku njickë ke. Gokë miööt geeth yiic ku rinkë tueñ ke kuany wär köu, ke la tewen ci Jethu kek atuoöcke kenhüüm wel thün. Ku ye

kek kəŋ yet təwən. ³⁴ Wən kεec Jethu piny riäi yic, ke tij kəc juëckä. Go wic bï ke kony rin aci tij kecít amël pap cïn nhium abiöök. Ku jolke piööc käjuëc. ³⁵ Nawen col piny, ke kocken ye buøoth bɔ tñe ye ku luelkë, “Piny aci cuel ku tñe ë ror cïn kë kuany thïn, ³⁶ cöl kəc aa jiël bïk la bëei yiic bïk la yooç miëth camkë.”

³⁷ Go bëer, “Miackë ke ë miëth.” Gokë lëk ye, “Wic buk ayuöp lëu ë kəc kithkä yooç tñe ke bïk ke cam? Aa wic wëeu juëc apëi.”

³⁸ Go Jethu ke thiëec, “Ye ayuöp kadë tɔ thïn? Lak bæk ke la tij.” Gokë dhuk ku lëkkë ye, “Aa yuöp kadhiëc ku rec karou.”

³⁹ Go lëk ke bïk kəc cöl anyuc piiny akuut noon töc nhom. ⁴⁰ Gokë nyuc piiny akuut buøt ku akuut thiärdhiëc. ⁴¹ Go ayuöp awen kadhiëc ku rec karou lööm, ku döt nhial ku leec Nhialic. Ku bëny ayuöp yiic ku gëm ke kocken ye buøoth bïk ke tek agut rec, tñe kəc. ⁴² Ku mithkë abi miëth ke göök. ⁴³ Ku jol kocken ye buøoth awuthueei ayuöp ku rec cï dñj piny kuany gäac kathiäär ku rou. ⁴⁴ Kəc ke cï mith ebën, röör röt aake ye tiim kadhiëc.

*Jethu aci cath pii nhium
(Mt 14:22-33; Jn 6:15-21)*

⁴⁵ Kaam thin awen, ke Jethu yöök kocken ye buøoth bïk la riäi yic, ku lek tueñ yenhom agör alaŋtui gen cöl Bethaida. Ku cöl thëi ajiël. ⁴⁶ Wën cï yen kəc töŋ, ke jiël bï la gat nhom bï la röök. ⁴⁷ Nawen la thëi bën, ke atuööcke aake ñoot ë riäi yic wär ciel yic, ku yeen ë rot agör nhom. ⁴⁸ Goke tij ke cï gök gër ë riäi rin cï kek kenhium wël yom.

Nawën bääk ë piny, ke bö tënë ke ke cath piiu nhüüm, ku ë wic bii ke waan thook. ⁴⁹ Ku wën tüj kek ye ke cath wiir piiu nhüüm, ke tüjkë kecüt atüm raan ci thou, ku dhięeukë, ⁵⁰ rin ë cik tüj kedhie ku riööckë.

Go guo jam tënë ke ku lueel, “Deetkë wepuöth, ee yen Jethu, duökkë riöc.” ⁵¹ Ku met rot riäi yic tënë ke. Go yom kööc. Gokë gäi apei, ⁵² ë rin këc kek kënë ayuöp wäär ci gäm röör tiim kadhiëc deet yic, rin ril kek nhüüm.

*Jethu aci koc tuany Jenetharet kony
(Mt 14:34-36)*

⁵³ Nawën aköl dët ci kek wär teem, ke yet Jenetharet tö agör nhom ku dəmkë riäi. ⁵⁴ Nawën bikkë bei ë riäi yic, go Jethu guo nji koc ëbën. ⁵⁵ Gokë kat ku rinkë bëei yiic ku lek koc tuany kët, ku yëthkë ke të ci kek ye pieñ thün. ⁵⁶ Ku kuat tën ci Jethu la thün ëbën, bëei yiic ku gëeth yiic, koc juëc tuany aake ye täac tënë yaoç ku dhöл yiic, ku länkë bïk goot, cok alanhde thok ë path. Ku kuat raan ci ye goot ëbën, ee ye pial.

7

*Jethu aci cięej koc wärkuan dit dhölyiic
(Mt 15:1-9)*

¹ Wën ci Parathi kek koc piööc lööñ koc Itharel, ke ci bën Jeruthalem Jethu gööm piny. ² Ke tüj koc Jethu buoøth ke müth ke këc kecin loók apath, bïk ajuëec nyaai kegup cüt të ye koc Itharel ye luooi thün.

³ Kockä aake ci kë ci atuuc Jethu looi rac puöth, rin koc Itharel kek Parathi, aake ciü ye müth të këc kek kecin kañ loók kecüt cięej theer kocken dit. ⁴ Ku na le müth cik la bëei geeu, ka cik cam ke këckë

kanj lœk köth. Ku keek aake ye käk cï köcken dït theer lëk ke looi, cïmën lök bïny ku töny ku aduuk ë miëth.

⁵ Go Parathï ku koc piööc ë lööij Jethu thiëec, “Yenjö cïi kockun yi buoøth ye ceñ ë ciëej wärkuan dït, ku yekë müith juääk ke këc kecin lœk?”

⁶ Go Jethu bëer, “Ithaya aci yic lueel ë riënkun lön ye wek awëij puöth rou, ku gët ëlä, ‘Kockä aa ya leec kethook ku aliu kepuöth.

⁷ Keek aa ya door ku acie duöör ë yic, rin keek aa koc piööc lööij ciëej wärkuan dït ciët ke ye lööjkië!

⁸ “Ee yic, wek aacit koc ye Ithaya jam ë riënen. Wek aaci kuec lööij Nhialic ku ye lööij ciëejdun kek yakë gam.”

⁹ Ku lëk Jethu ke, “Ayakë tak lön ë yen këpath yen cäk looi ye wek kuec lööij Nhialic, ku muökkë ciëejdun theer. ¹⁰ Rin aci Mothith lueel, ‘Thek wuurn kek moor, ku na ye raan wun kek man jääm gup käreç, ka dhil nök bï thou.’ ¹¹ Ku ayakë lueel aya lön ye yen yic, bï raan wun kek man jäi të wïc kek këpüür kek tënë ye, ‘Acïn të kuöny we, rin yen aci Nhialic gäm kën ba yiëk we.’ ¹² Ke wek aa kuec bï käkkä cïi loi tënë wun ku man. ¹³ Këya, të ye wek koc piööc thïn acii thöij kek wël ye Nhialic lueel. Ku wek aa käreç juëc kök cït käkkä looi aya.”

¹⁴ Go Jethu koc juëc bëen cœl ku lëk ke, “Piëjkë wëtdië wedhie ku dëtkë yic. ¹⁵ Acie kë ye raan cam, yen ye cœl aye raan rac, aa käk ye tak ku käk ye lueel, ku käk ye looi kek aaye cœl aye raan rac. [¹⁶ Piëjkë të le wek yïth.”]

17 W n c i yen k c ny  n piny ayeer ku ler   t, ke thiëc k cken ye bu  th b i w t aw  n c i lueel teet yic t  n   ke. **18** Go l k ke, “C k k  n ye deet yiic aya? Acie miëth ye raan cam yen ye c l ala gu  p adumu  m, **19** rin acie la yepu  u, ee la yey  c ku le b  n bei.” K  ya, ac i Jethu nyu  th l  n miëth   b  n apath.

20 Ku ben l k ke, “Aa k  k ye raan tak ku looi ke, kek aa rec. **21** Rin pu  u yen aye k  rc ye looi b  n bei th  n, c  m  n bal ku ru  m, ku n    k raan   path, ku k  r di    . **22** Ku kook ku w    n ku nhiam ku tieel, ku y  k yepu  u kënë raand  , ku lu  m ku kuat k  rc   b  n. **23** K  kk     b  n aa b  n bei raan pu  u, ku looi ke ku reck   y.”

*Ti  n c i gam l  n b i Jethu nyaande kony
(Mt 15:21-28)*

24 Ku j  l Jethu j  l ku ler wund  t t  thi  k kek Tire ku Thidon, ku ler   t. Ku c  i w c b i la raan   ic ye. Ku ak  c l  u b i thiaan. **25** Go ti  n la nyanden koor   ot k  c ku  c c i j  n  rac la yegu  p, Jethu pi  . Go b  n t  n   ye ku gut yenhiaal piny Jethu nhom. **26** Ti  n kënë   ye jam thon G  rik, ku ee nyan pan Ponicia. Go b  n ku l  n Jethu   l  , “B  ny, c  k a l  n c i   n ye ti  n pandun ke y   b   ba j  n  rac cu  p wei nyaandi   gu  p.”* **27** Go Jethu lueel, “Y  n ya c  i b   ba mi  th m  th b  n g  m j  k. Acie yic b i mi  thden yi  k j  k, ke k  c ku  th.”

28 Go b    , “Ee yic B  ny, ku j  k r     t   m  th k  c th  n awuthueei c i l    ny piny kuany.” **29** Go Jethu l k ye, “Rin c i y  n ye   iec b     k  ya, dhu  k baai, y  n ab  j  n  rac y  k ke c i j  l nyaandu gu  p!”

* **7:26** Ti  n kënë ee cie nyan Itharel.

30 Go dhuk baai ku yön nyaande ke cī töc biöök yic, ku jønrac ke cī jäl yeguöp.

Jethu acī raan miŋ cie jam kony

31 Go Jethu jäl Tire ku dhuk wär Galilia ke kuany gεεth kathiäär Dekapolith yiic ku Thidon. **32** Tëwën ke koc kök bii raan cī miŋ tēnē Jethu, ku läŋkē bī gøot. **33** Go Jethu nyaai koc yiic ku yøth tēde è rot, ku tēēu yecin yeyic, ku ḡnuut ku gøot liep.

34 Ku döt nhial ku wëei apei ku lëk ye, “Piëŋjë!”

35 Kaam thiin awën, ke yör yith ku jieem. **36** Ku yön Jethu koc awën tɔ thün bïk cii lëk raan dët. Ku ḡnot lek lueel. **37** Ku koc cī ye piŋ aacī gäi apeidit ku luelkë, “Mony cöl Jethu kënē acī kériëec übën lëu. Koc cī miŋ aa piŋ emen, ku koc ke cie jam, aacī ya jam aya.”

8

Jethu acī raan tiim kaŋuan cöl akueth

(Mt 15:32-39)

1 Ye nïnkä, ke koc juëc mat kenhüim. Nawën cīn miëth ke Jethu cöl kocken ye buaøth ku lueel, **2** “Yen acī guöp ḡjøj, rin kockä aacī rëer kek ya nïn kadiäk emen, ku acin kë camkë. **3** Na cal ke aa dhuk bääiken yiic, ke cīn kë cik cam, ka la wüük dhël yic, rin koc kök aabö tēmec.”

4 Go kocken ye buaøth lëk ye, “Ye tēnen roor è tēn bii raan miëth yön thün bii koc juëckä cam?”

5 Go Jethu ke thiëec, “Lak ayuöp kadë?” Gokë lueel, “Aa dhorou.” **6-7** Go lëk thän awën bïk nyuc piiny. Ku lööm ayuöp awën kadhorou ku rec thii lik ku röök Nhialic, ku bëny keyiic, ku gëm ke kocken ye buaøth bïk ke tëk koc. Gokë looi këya.

8-9 Ku jəl thän awën, kecít tiim kañuan mith bïk kueth. Ku jəl koc Jethu buoøth awuthueei ayuöp cï döñ kuany gäac kadhorou. Ku jəl Jethu koc cəl ajiël,
10 ku ler riäi yic kek kocken ye buoøth, ku lek pan cəl Dalmanutha.

*Jethu aci kuec bï kënë jäg gõi looi
 (Mt 16:1-4)*

11 Tewen ke Parathï kæk ben bën tënë Jethu ku teerkë wët kek ye, ku wickë bïk deep ë wët, gokë yöök bï kënë jäg gõi looi, bï nyuöth ke lön ye Nhialic wälke gam. **12** Go Jethu kej apei ku lueel, “Yenjö ye riëec aköl thiëc kënë jäg gõi. Wek alæk yic. Acin kecít kënë bï nyuöth ke.” **13** Ku nyiëej ke piny, ku dhuk riäi yic, bï teem wär aləntui.

*Duökkë ye tak cimën Parathï ku Antipäth Yerot
 (Mt 16:5-12)*

14 Koc Jethu buoøth aake cï nhium määr bïk ayuöp juëc cii muk wën ler kek riäi yic, ku mukkë ayuöm tök giliñ. **15** Go Jethu lëk ke, “Tiëerkë nhium, ku tietkë röt bæk cii nhiam cimën Parathï ku Antipäth Yerot, nhiaamden ke cəl ago puör cimën ayum cï yiëk yic luou.”

16 Gokë jam kamken elä, “Ee wët kënë lueel rin cïn yok ayup.”

17 Go Jethu kë luelkë guo nïc, ku thiëec ke, “Yenjö ye wek ye tak wek acin ayup. Cäk kän ye tak lön bï yen we muoç ayup. Cäk kän ye tñj ku dëtkë keyiic, kua cäk puöth cør? **18** Wek aala nyïn, cäk ye daai? Ku wek aala yïth, cäk ye piñ ku cäk ye tak? **19** Ye gäac awuthueei kadë cäk bën kuany wäär bony yen

ayuöp kathiëc yiic tënë röör tiim kadhiëc?” Gokë bëér, “Ee gäc thiäär ku rou.”

20 “Na wääär bëny yen ayuöp kadhorou yiic tënë raan tiim kañuan, ye gääc awuthueei ayuöp cï döñ piny kadë cäk bën kuany?” Gokë lueel, “Aa dhorou.”

21 Go Jethu ke thiëec, “Ku käya ëmën ñot cäk ye deet lön le yen riel ba miëth gäm we?”

Jethu aci mony cœr pan Bethaida kony

22 Gokë bën Bethaida. Go koc kök mony cï cœr thel tënë Jethu, ku läjkë bï gœt. **23** Go Jethu cœr døm cin ku thel wei baai. Nawën cï ñuëöt nyin, ke tëëu yecin yenyin ku thiëec, “Le kë ye tüj?” **24** Go yenhom jöt ku lueel, “Yen acie daai apath, yen ë koc tüj kecít tiim kek cath.”

25 Go Jethu yecin ben tääu yenyin, go daai ku tüj kériëec ëbën apath. **26** Go Jethu cöl adhuk paande ku thon bï cïi la lëk koc kök.

Piter aci Jethu ñic (Mt 16:13-20; Lk 9:18-21)

27 Go Jethu kek kocken ye buoøth la Cetharia Pilipi. Tëwën ciëth kek, ke thiëec Jethu, “Lëkkë ya, ye jäŋ tak ye yen ë ña?” **28** Gokë lueel, “Ayekë lueel lön ye yin Joon raan koc muoøc nhium. Ku lueel kuat dët lön ye yin Elija, ku koc kök ayekë lueel lön ye yin raan töj kam koc kák Nhialic tüj.”

29 Goke thiëec, “Na week yakë lueel lön ye yen ña?” Go Piter bëér, “Yiin nhom guöp, yin ë Raan cï lœc ku dœc.” **30** “Kë ca lueel ë yic Piter.” Ku lëk ke, “Duókkë lëk raan dët.”

*Jethu ë jam Areεmde ku Thuənde
(Mt 16:21-28; Lk 9:22-27)*

³¹ Nawën ke jøl Jethu piööc elä, “Manh Raan abi dhiel reem, ku yeen abi kœcdit baai, ku bäny käk Nhialic ku jøl aa kœc piööc lööj kœc Itharel jai, ku näkkë. Ku yeen abi nïn kadiäk nök piiny ë raŋ yic, ku ben pür ku jöt rot raŋ yic.” ³² Ku teet kënë yic apath tënë ke. Go Pîter miët wei kœc yiic ku yöök bï cïi ye jam käya. ³³ Go Jethu yenhom wel ku tüj kœcken ye buoøth ku rël Pîter ku lueel, “Jäl yalööm jœnrac. Wic ba käk cï Nhialic guir waar yiic! Käk ye tak aacie käk Nhialic, aa wël raan ë path.”

³⁴ Ku jøl Jethu kœcken ye buoøth cœl ku lëk ke, “Na le raan wic bä buoøth, ka dhil nhom määr käpuøth bï yök piérde yic pinynhom ë tën. Ku dhil puöu riël ku buoøth ya, cæk alən wic kœc kök ye bïk nök ë riënskië. ³⁵ Rin raan wic ye bï wëike kony aabï muör, ku na ye raan mär wëike ë riënskië ku rin piööcdië, ka bï wëike muk akölriëec ëbën. ³⁶ Yenjö bï raan kuany thin, bï jak apei pinynhom ku mër wëike? ³⁷ Pîr wëi akölriëec apath, acin kë lëu bï ye waar. ³⁸ Na ye raan guöp yär ya ku piööcdië ë riëec cïi ye wic bï wët Nhialic gam, ke Manh Raan abi guöp yär ye aya, aköl dhuk yen kek diik Wun kek atuuc Nhialic.”

9

¹ Ku le tueŋ ku lueel, “Wek alëk yic, ala kœc kök rëër ë tën, aaciï bï thou agut të bï kek ya tüj kek riël ye nyuoøth lön ye yen bëny cï Nhialic lœc.”

*Jethu acī guäpde rot waan̄
(Mt 17:1-13; Lk 9:28-36)*

² Nawën nün kadätem cök, ke Jethu cöl Pîter ku Jemith ku jol a Joon, ku lek gön bär apei nhom kepëc. Kaam wën röök kek, ke tüj Jethu ke cï rot waan̄, ³ ku jol aläthke yer apei abik la diardiar. ⁴ Nawën ë ke tüj Elija ku Mothith ke jam kek Jethu. ⁵ Wën cï kek rëer kaam thin-nyoöt, go Pîter lëk Jethu, “Raan piööc, apath buk rëer ë tën. Yok abi duël kadiäk looi, tök tënë yi, ku tök kek Mothith, ku töj dët kek Elija.” ⁶ Kënë jieem yen kälä, ee rin kuc yen wët pëth bï lueel, rin këpuoth cïk tüj cï ke nyöñ nhüüm wël.

⁷ Go këcít rur piny paat abi ciën të yekë tüj, ku piŋkë Nhialic ke jam élä, “Kënë ë Wëndiën nhiaar, pięnkë wëtde.” ⁸ Nawën tüjkë piny kaam thiin awën, ke ye Jethu yen tüjkë yetök.

⁹ Tëwën dhuk kek piny gat nhom, go Jethu lëk ke, “Duökkë käk cäk tüj lëk raan dët yet aköl bï Manh Raan jöt rañ yic.”

¹⁰ Gokë wët Jethu gam, ku jölkë röt aa thiëec élä, “Yenjö wiç Jethu bï lueel wën ye yen jam jön rot ë rañ yic?” ¹¹ Ku thiëckë Jethu, “Yenjö ye koc piööc lööj ye lueel lön ye yen Elija yen bï kañ bën tueñ, ku èmën acī lök bën yiçök?”

¹² Go bëer élä, “Ee yic, Elija akøn bën tueñ, rin bï yen dhël bën guiir. Ku yenjö gët ye aya, lön Manh Raan abi koc Itharel jai, ku abik cöl arem apei? ¹³ Alëk we lön cï Elija bën theer ku acik luɔi tëden nhiarkë, cit të cï ye gät thiin theer riënde.”

*Jethu aci dhöŋ la guöp jəŋrac kony
(Mt 17:14-21; Lk 9:39-43)*

¹⁴ Nawën dhukkë ténë abiöth Jethu kök awën, ke yökkë ke ke cï koc juëc apei gööm, ku koc piööc löön ke teer wël ke ke. ¹⁵ Tëwën tüj kek Jethu, gokë puöth miët apei ku lorkë ku muöthkë. ¹⁶ Nawën yëët Jethu ténë atuööcke ke thiëec, “Yenjö teerkë wek ke?”

¹⁷ Go raan tök thän awën yic wët dët tæem thïn ku lueel, “Raan piööc, yen aci manhdien ca kan bëei ténë kockun yi buoøth, ben bëei ténë yi, rin këc kek jøn tø yeguöp lëu bïk cuop wei. Yeen aci jøŋrac la yeguöp ku ye pën jam. ¹⁸ Të dñm ë jøn kënë ye, aye wiët piny ku yïk thok ayöök, ku reem yelec ku riny. Yen aci kockun yi buoøth thiëec bïk jök cuop wei, ku akëckë lëu.”

¹⁹ Go Jethu lëk ke, “Wek koc cie lac gam, yakë tak ba rëer kek we yet nñn, bæk jäl gam. Bëëikë dhöŋ kënë ténë yen.” ²⁰ Gokë bëei ténë ye.

Kaam wën tüj jøŋrac Jethu, ke leth dhök ku wit piny ku lœr ku yïk thok ayöök. ²¹ Go Jethu wun thiëec, “Ye nñn dñm jøn kënë ye?” Go bëer, “Tëwäär ye yen meth. ²² Aci jøn kënë duër nöök, aye wiët mæec, ku le wiët wüür bi duër mou. Na lëu ke yi kony yo.”

²³ Go Jethu lëk ye, “Yenjö ye yïn ye lueel, lñn na lëu! Ee yic, kériëec èbën apuäl yic ténë raan cï gam.”

²⁴ Go wun meth dhiau, “Yen ala gam ku akoor, kony ya bi gamdië rot juak.”

²⁵ Nawën tüj Jethu koc juëc ke bö tëthiääk kek ye, ke rël jøŋrac ku lueel, “Ee yïn jøn minj cie jam. Yïn ayöök, bääär bei dhök guöp, ku duk ben dhuk yeguöp.”

26 Go jəŋrac dhiau yeröl ku wit piny, ku leth, ku bii bei. Ku jol dhök anaŋnaŋ piiny abi koc kök aa lueel, ka ci thou. **27** Go Jethu dəm cin ku kony bi rot jöt. Go rot jöt ku këec.

28 Tewen rëer Jethu kek kocken ye buoath ë rot, ke thiëckë, “Yenjö këc yok ye lëu buk jøn kënë cuop wei?” **29** Go lëk ke, “Jøn cït kënë acäk lëu bæk cuop wei. Ee röök ë rot yen ë ye alëu bi jak cït käkkä cuop wei.”

*Jethu aci benjam ë Thuonde
(Mt 17:22-23; Lk 9:43-45)*

30 Go Jethu kek kocken ye buoath jäl tewen ke ke ret pan Galilia yic, ku ci wic bi la raan njiç ye. **31** Rin è ninkä ë piööc kocken ye buoath kë bi rot luoi ye, “Manh Raan abi thän koc bi ye nök, ku na aköl ye nün diäk ka bi rot jöt ran yic.”

32 Ku aa këc wëtde bën deet yic, ku riööckë bik thiëec.

*Koc Jethu buoath aaci wët teer
(Mt 18:1-5; Lk 9:46-48)*

33 Gokë yet Kapernaum. Nawen lek yet yot, ke thiëc atuööcke, “Yenjö kënë teerkë wën dhël yic?”

34 Gokë gup riööc ku bitkë, rin wën ciëth kek, aake teer wët lön, yena kamken yen dit apei. **35** Go nyuc ku cool atuööcke kathiäär ku rou ku lëk ke, “Piënkë, na ye raan wic ye bi töu tuej, ka dhil dhuk ciëen ku luui rin koc ebën.” **36** Ku dəm meth ku çol akäac kenhiim ku téeu yecin yekët ku lëk ke, **37** “Raan manh koor cït manh kënë lor ë riënnië, acä lor, ku raan ya lor, acie yen ye lor, ee Wä Aciëj toc ya.”

9:34 Lk 22:24 **9:35** Mt 20:26-27; 23:11; Mk 10:43-44; Lk 22:26

9:37 Mt 10:40; Lk 10:16; Jn 13:20

38 Nawën aköl dët ke lëk Joon ye, “Raan piööc, yok aaci mony dët tüj keye jakrec cuɔp wei koc gup ë riенку ku acuk pëen rin acie raanda.” **39** Go Jethu lueel, “Duɔkkë ye pëen rin raan käj looi riенкиë, acii lëu bï rot guɔ wel ku lëk ya kérac. **40** Rin raan cii yo man, ee raanda. **41** Wek alëk yic, raan we muɔac püi ë rin ye wek koc Raan cii lɔc ku dɔc, abä ariɔpde yok.”

*Ba raan dët thäöc kérac yic
(Mt 18:6-9; Lk 17:1-2)*

42 Na ye raan wëj menh tök kam ë mithkä ku bä maan, ka ɳueen tënë ë raan cüt kënë, diët cii ruɔk yeth alel dit tet, ku pik wiir bï mou. [**43** të cii kämden ë thou thün, ku mac acie thou akölriëec übën.] **44** Ku na ye ciëndu yi cöl aloi awuöc, ke teem wei, anjuëen ba pür pür path kek ciëen tök, kek të bï yin la cin karou ku cuet yi pan many cie thou akölriëec übën. [**45** të cii kämden ë thou thün, ku mac acie thou akölriëec übën.] **46** Ku na ye cöökdu yi yäth awuöc yic, ke teem wei, rin anjuëen ba pür pür path ke yi ye ɳol, kek të bï yin la cök karou ku cuet yi pan mac. **47** Ku na ye nyiendu yi cöl aloi awuöc, ke ɳuet bei. Anjuëen ba rot mat bääny Nhialic yic kek nyien tök, kek të bï yin la nyin karou ku cuet yi pan mac. **48** Ee tëen areem yekë yok thün acie thök, ë rin many pan mac acie many ye yor.

49 Raan übën abi lóok ë mac cimën ye ajuér lóok awai.

50 Awai apath. Ku na thöök köu alëi ke ben dhuök thiin këdë? Rëerkë kek awan määth kamkun ku lakkë döör kamkun.

10

*Jethu apiööc wët liööi
(Mt 19:1-12; Lk 16:8)*

1 Go Jethu jäl tewen ku ler Judia ku teem wär Jordan. Go koc juëc apei ben guëer tënë ye. Goke piööc cimenden theer.

2 Go Parathi kök bën tënë ye ku wickë bik deep wët ku thiëckë, “Na päl raan tiendje ke cii path?”

3 Go Jethu bæer, “Yenjö cii Mothith lëk we wätheer?”

4 Gokë lueel, “Acii Mothith puöl bï moc athör liööi göt, ku pël tik.”

5 Go Jethu dhuök ke, “Mothith acii löj kënë gät we ë rin wärkuan düt aake cie yith ye lac gam. **6** Ku wäär tuej cek Nhialic koc aaci cak moc ku tik. **7** Ku rin ë wët kënë raan abi wun ku man nyääj piny, ku le ker kek tiendje, **8** ku keek karou aabii ya many tök.’ Këya aaci ben ya rou aa tök. **9** Këya, na cii Nhialic ke puöl bï ya moc ku tik, ka cïn raan päl ñek kamken.”

10 Ku wën cii kek dhuk baai, ke thiëec kocken ye buaath ë wët kënë. **11** Go lëk ke, “Na ye raan liöi tiendje ku thiëek tiñ dët, ka cii kërac looi tënë tiñden tuej. **12** Ku na ye tiñ päl muonyde ku le mony dët thiaak, ka cii akor looi.”

Jethu adac müth

9:50 Mt 5:13; Lk 14:34-35 **10:4** L.rou 24:1-4; Mt 5:31 **10:6**

Cäk 1:27; 5:2 **10:8** Cäk 2:24 **10:12** Mt 5:32; 1Kor 7:10-11

13 Koc kök aake ye mith bëei tënë Jethu bï ke bëen dœc, go koc Jethu buøth ke läät. **14** Nawën la Jethu kë looi atuööcke tiŋ, ke dak puöu ku lueel tënë ke, “Calkë mith aabö tënë ya, duökkë ke pën. Raan wic ye bï la bääny Nhialic yic adhil gam cimën ë mith thiikä. **15** Alëk we, raan wic ye bï bääny Nhialic yök adhil wët Nhialic gam, cimën ye manh koor wët koc ke dhiëth ye gam.” **16** Ku cœl mith yelööm ku tëeu yecin kenhüim ku dœc ke.

Raan ajak

(Mt 19:16-30; Lk 18:18-30)

17 Tëwën jiël Jethu geeu, ke raan rïj tënë ye ku gut yenhiaal piny ku lueel, “Raan piööc path yenjö ba looi ba pïr akölriëec ébën yök?”

18 Go Jethu thiëec, “Yenjö yïn ye lueel lön yen apath? Acïn raan path, ee Nhialic ë rot yen apath. **19** Yïn anjic lööj Nhialic, ‘Duk raan näk, duk tiŋ raan dët kör, duk kuëen wët lueth, duk cuëér, thek wuurn ke moor.’ ”

20 Go bëér, “Raan piööc, lööjkä aaya theek tewäär koor yen agut cït émën.” **21** Go Jethu döt apei, ku nhieer ku lueel, “Ee tök yen akëc looi, lõor yaac kakkü wei ébën ku gam wëeu tënë koc ñöñ, yïn abi jieek la yök pan Nhialic, ku bääär buøth ya.” **22** Wën piŋ yen wët kënë, ke mœen ku jiël ke cï puöu dak, rin ë la käjuëc apei.

23 Go Jethu yenhom wël kocken ye buøth ku lëk ke, “Abi yic riël tënë ajieek bïk la bääny Nhialic yic.”

24 Go kocken ye buøth gäi ë wëlkä. Go Jethu bën ber yic tënë ke, “Miëthkië, yenjö ril yen käya bï raan

la bääny Nhialic yic! ²⁵ Apuəl yic bii thöröl bak with cök, tënë tē bii raan ajak la bääny Nhialic yic.”

²⁶ Gokë njot ke gäi apei, ku thiëckë, “Na ye këya, ke yeŋa bii la pan Nhialic?”

²⁷ Go Jethu ke döt ku bëer, “Acii raan bii lëu ë rot, bii gam tē këc Nhialic ye kony, rin Nhialic ë këriëec ëbën lëu, acin kë dhal ye.”

²⁸ Go Pieter rot jöt ku lueel, “Na yo, yok koc ci kakkua ëbën nyään piny ku buothku yi?”

²⁹ Go Jethu bëer, “Ee yic, ku alëk we, kuat raan ci panden nyään wei kek paan ë man ku nyierakën, ku wun ku man ku miëthke ku kacke ëbën ë riënnkië, ku rin wët Nhialic, ³⁰ ciïj käjuëc bii yok pan Nhialic. Abi bëei juëc ku wämäthakën ku nyierakën ku mäarakën juëc, ku müth ku dum, ku kuöc ciëen bii ye kuöc ciëen aabi yok aya arak buoët. Käkkä aabi yok pinynhom ë tën, ku abi pür akölriëec ëbën yok akoldä. ³¹ Ku koc juëc tö tueñ ëmën aabi döñ ciëen, ku koc kök juëc tö ciëen aabi la tueñ.”

Jethu ajam ë Thuonde kën yic diäk

(Mt 20:17-19; Lk 18:31-34)

³² Nayon aköl dët Jethu kek kocken ye buoëth, ku koc kök aake kuany dhël yic, ke la Jeruthalem. Ku Jethu ë tö tueñ ku buoëth kocken ye buoëth ke ci nhüim mum. Ku koc awën biöth, ke ci riëjc. Go Jethu atuëjcke kathiäär ku rou ben caal teden röt, ku lëk ke kë bii rot la looi tënë ye. ³³ Ku lëk ke, “Ëmën, yok aala Jeruthalem tē bii Manh Raan la däm ku yëth bány Itharel nhüim, ku koc piööc ë lööj. Ku abik täm thou, ku thönkë bënyajaknhom Roma mac baai bii la nök. ³⁴ Ku abik läät ku buikë, ku

ŋuutkë ku thatkë, ku näkkë, ku na ye nün kadiäk cök,
ka bï pïr ku jöt rot ranj yic.”

*Käk wïc Jemith ku Joon
(Mt 20:2-28)*

35 Nayɔn thëëi ke Jemith ku Joon wëët Dhubedï bö
tënë Jethu, ku luelkë tënë ye, “Raan piööc, awïcku
ba yo luɔi kë buk thiëec tënë yi.”

36 Go Jethu ke thiëec, “Yenjö wiëckë ba looi tënë
we?” **37** Gokë dhuk élä, “Të nyuc yïn thönydu nhom
diëekdu yic nhial, ke yiï col yo aa nyuc kek yi, raan
tök ləŋ cuëc, ku raan dët ləŋ cam.”

38 Go Jethu lëk ke, “Wek aa kuc kë thiëckë, yen abi
banj apei ë nïnkä ku yen abi nök. Lëukë bæk gum
cümëndië?”

39 Gokë bëer, “Alëuku.” Go Jethu lëk ke, “Na cokkë
we nök ayic, ka lëukë bæk gum, **40** ku acie yen la riel
ba raan nyuc köydiën cuëc ku köydiën cam kuany,
ee Nhialic yen abi ke yiëk kocken ci/guiér ke.”

41 Nawën le atuuc kök kathiäär piŋ, ke riääk
puõth tënë Jemith ku Joon. **42** Go Jethu ke cœl ébën
ku lueel, “Anjëckë lən koc ci gam bïk aa bány koc cie
koc Itharel aala riel koc nhïim, ku acii path bæk ciët
ke. **43** Ku kënë acii rot bï looi kamkun. Raan wïc
ye bï ya raandit kamkun adhil rot dhuök piny bï
ya luui rin koc kök. **44** Ku na ye raan wïc ye bï ya
bëny koc nhïim, ka dhil ya aluanj koc ébën. **45** Cimën
Manh Raan aya akéc bën bï koc bën loony, aci bën
bï koc bën kony, ku gëm wëike bï koc juëc waar thou
yic.”

*Jethu akony cœr bï daai
(Mt 20:29-34; Lk 18:35-43)*

⁴⁶ Go Jethu kek kocken ye buoath, ku koc juëc kök yet gen Jeriko. Kaam wén jiël kek geeu, ke mony cœr ë koc lim, col Timawuth ë rëer dhël yøu ke lïm.
⁴⁷ Nawën pin lón cï Jethu raan pan Nadharet yëet, ke cöt röl dit, “Bëny Jethu yin anjääth apei. Yin ë wén Debit cï Nhialic tooc. Kony ya.”

⁴⁸ Go koc kök rël ku yöökkë bï biët, go ɻot kiu apei, “Wén Debit kony ya.”

⁴⁹ Go Jethu kööc ku lueel, “Cöölkë.” Gokë cool, “Jot rot, yin aye bëny cool.”

⁵⁰ Go rot puur abä alanhden acuat lööny wei yeköu ku riñ tënë Jethu.

⁵¹ Go Jethu thiëc, “Yeñö wic ba looi tënë yi?” Go coor lueel, “Bänydiëc, awiëc ba ben daai.”

⁵² Go Jethu lëk ye, “Looar, gamdu aci col apuəl.” Go daai nyin yic, ku buoath Jethu.

11

*Jethu aci la Jeruthalem ke ciëm yai
(Mt 21:1-11; Lk 19:28-40; Jn 12:12-19)*

¹ Nawën nün kök cök ciëen, ke Jethu kek kocken ye buoath la Jeruthalem. Ku tewen cï kek thiëk kek Bethpeec ku Bethanï, tëthiäak kek gon Olip, ke Jethu tooc kocken ye buoath karou tuen, ² ku lëk ke, “Lak bëei tö tueñ yiic ku të yeet wek, ke wek aabë akaja cïn raan cï kanj cath ye yön ke mac. Luonykë ku bëëikë. ³ Na le raan thiëc we, ke luelkë, awic Bänya, ku abi dhuk emën thiin.”

⁴ Gokë la ku yönköe manh akaja ke mac yön thok, dhël yøu. Tewen lony kek ye, ⁵ go koc ke kääc tëthiëk

ke thiëec, “Yeñö luɔikë, lony wek manh akaja?”

⁶ Gokë lëk ke cït tewën cï Jethu ke than thïn. Go päl ke ku jiëlkö. ⁷ Gokë manh akaja yäth tënë Jethu ku kumkë kōu aläthken, ku nyuc Jethu yeköu. ⁸ Koc juëc aacä aläthken thiëth dhël yic, ku koc kök aacä ayör tiim dhon dum yiic, ku thiethkö ke dhël yic aya.

⁹ Go koc ke tö yenhom tueñ, ku koc ke buøth Jethu, yai looi ku yekë wak èlä,

“Lecku Nhialic! Bëny dœc raan bœ ë riënu,

¹⁰ Nhialic dœc bääny wäda Debit bœ! Lecku Nhialic!”

¹¹ Ku jøl la Jeruthalem ku bæk luanj Nhialic ku ciëth këriëec èbën. Nawën cï piny guø cuøl, ke dhuk Bethanï kek atuööcke kathiäär ku rou.

Jethu aci tim wak bi riau

(Mt 21:18-19)

¹² Nayon nhiäk, tewën jiël kek Bethanï, Jethu ë nëk cæk. ¹³ Nawën ke tij tim cït ñaap ke cï nhom thiäñ ayör, go la cœl bi yök ke cï luøk. Nawën le yet ke yök ke ayör kepëc, rin teden ye yen luøk ajooot. ¹⁴ Go Jethu lueel, “Acin raan kœn miëthku ben cam lanaçon.” Ku wët kënë éci kocken ye buøth piñ.

Jethu aci la luanj Nhialic

(Mt 21:12-17; Lk 19:45-48; Jn 2:13-22)

¹⁵ Nawën lek yet Jeruthalem, ke Jethu la luanj Nhialic, ku cop koc kän yaac ayeer kal luanj Nhialic yic. Ku wel agen koc war wëëu yiic, ku thöc koc yœc wei ë kuër.

¹⁶ Ku cï kuat raan la kë muk päl bi ret luanj Nhialic lëjom.

17 Ku jol koc piööc, “Acii göt elä athör theer wäl Nhialic yiic, ‘Luanđië acii looi bi ya tén ye koc wuöt ebën röök thän, ku yeen acäk wel bi ya luanj cuër.’ ”

18 Wët kënë acii koc kák Nhialic ku koc piööc lööñ piñ ku wickë dhël nëk kek ye. Ku keek aake ci riööc Jethu rin ci koc ebën puöth miet piööcde yic.

19 Nawën la thei bën, ke Jethu kek atuööcke jiël geeu.

Atuuc Jethu aaci tim wääär tüj ke ci riau

(Mt 21:20-22)

20 Nayen nhiäk dëët, tewen kueny kek dhël yic, ke ke tüj tim cüt nyaap wääär ci Jethu wak ke ci riau. **21** Go Pieter kewäär ci Jethu lueel tak ku lueel, “Raan piööc tüj tim wääär ca wak acii riau.”

22 Go Jethu bëër, “Gamkë Nhialic. **23** Wek alëk yic, na le raan yöök gon kënë, cuat rot wiir, ku ci diu ku gem lön bi kë ci lueel rot looi, ka tiij rot. **24** Këya, alëk we, kuat kë thiëc të röök yin, gam lön bi yin ye yok, ku kë wic aba yok. **25** Ku të röök yin, ke yi pël wët piny ténë raan dët, rin bi Nhialic adumuöömku päl piny aya. [**26** Na ci wët ye päl piny ténë koc kök, ke Nhialic acii awäcdú pël piny.]”

Bäny Itharel aa riel Jethu yööñ yic

(Mt 21:23-27; Lk 20:1-8)

27 Gokë ben dhuk Jeruthalem, ku tewen cieth Jethu kal luanj Nhialic yic, ke banydit kák Nhialic ku koc piööc e lööñ ku jol aa koedit baai, bö ténë ye. **28** Ku thiëckë elä, “Ee yin ye riel njö tö yiguöp ye yin luui këlä? Ku yenja yik yi e riel kënë ba keek aa looi?”

29 Go Jethu bëér tënë ke, “Wek aba thiëec wët kënë aya, na bëér kë, ke wek aba lëk raan cä yiëk riel ye yen käkkä looi.” **30** Lëkkë ya, “Joon raan koc muooc nhium, yok riel yen koc gäm lökwëi tënë Nhialic, aye rielde ë rot?”

31 Gokë guëök yic kamken ku luelkë, “Na luelku, ‘Ke yok tënë Nhialic,’ Ka thiëc, ‘Aye njö këc wek wëtde gam?’ **32** Ku na luelku, ‘Ke rielde ë rot,’ ke yok aa jöny keek rin cï raan ebën ye gam.” **33** Gokë dhuök Jethu, “Akucku.”

Go Jethu lëk ke, “Na ye këya, ke wek aacä lëk riel ye yen käkkä looi.”

12

*Jethu aci jam ë waal bi rëec bany nyuooth
(Mt 21:33-46; Lk 20:9-19)*

1 Nawën ke Jethu jam waal tënë koc man ye elä, “Monytui éci dom looi ku cum yic tiim ë luak ku rök. Ku looi tën ye müth tim guör thïn bïk ya möu. Ku wec kät piny. Ku jäl dom riëp yic koc kök, ku le keny wun dët. **2** Nawën le té cï tiim luak thëjñ, ke tooc aluonyde tënë ke bïk la gäm abäkke. **3** Gokë alony däm ku thatkë ku copkë ciëen yecin. **4** Go raan la dom alony dët ben tooc, gokë yup nhom, ku bañkë apei. **5** Go alony dët ben tooc, gokë nök, ku jölkë aloony kök aa that ku näkkë aloony kök. **6** Ku ë manhde yen éci jal döj bi ben tooc. Go jäl tooc ku lueel, ‘Anjiec abïk la theek,’ **7** Go koc awën cï riëp dom yic lueel ë kamken, ‘Kënë ë manh raan la dom, bi käj lök thon aköldä. Bäk näkku ku käkkä

aabï döj kek yo!’ ⁸ Gokë dəm ku näkkë ku cuetkë guäpde wei.”

⁹ Ku jəl Jethu ke thiëec, “Yeñö bï raan la dom looi? Abï bën ku næk koc awën cï riöp dom yic. Ku riöp dom yic koc kök. ¹⁰ Këckë wët cï göt athör theer wël Nhialic yic kënë kañ kueen?

‘Mën wäär yen cï atëët kuec, yen acï bën a mën ril apei.

¹¹ Kënë ë ye luɔi Bëny,
ayeku tüj ke path ku dhëëj yonyin! ”

¹² Go bäny Itharel puɔth dak ku wickë bïk dəm, rin acïk njic lön jiesem Jethu ë riënen. Ku rin riööc kek koc juëc tɔ thïn, gokë puɔl ku jiëlkë.

*Jethu awïc bï wëëj wët ajuër
(Mt 22:15-22; Lk 20:20-26)*

¹³ Go koc ke man Jethu, Parathï kök, ku koc Antipäth Yërot tuɔac tënë ye bïk la wëëj, bï wët rac lueel. ¹⁴ Ku bïk ku luelkë tënë ye, “Raan piööc, aŋicku yin ë jam yith. Yin acie diëer kák ye koc kök tak. Ku yin acie diëtten ye kuëec nhom. Ku yin ë koc piööc bïk kák wïc Nhialic looi dhël la cök. Lëk yo na ye täktäkdu, buk ajuër dhiel aa gam, yok koc Itharel tënë Cithër Bënyñaknhom, kua cuk bï gäm ye?”

¹⁵ Ku Jethu écii ruëenyden njic, ku bëér, “Yeñö wïc wek ye bæk ya deep ë wët? Bëëikë ë wënh kënë ba tüj.”

¹⁶ Gokë jal yiëk wëëth. Goke thiëec, “Ye nhom ña, ku ye rin ña käkkä cï giëet wëëth köu?” Gokë bëér, “Aa kák Cithër Bënyñaknhom.” ¹⁷ Go Jethu

lëk ke, “Gämkë Cithër Bënyñaknhom käde, ku gämkë Nhialic käde.”

Gokë puõth dak rin cï Jethu ruëenyden ñic.

Nhialic abï koc cï thou col aa ben pür

(Mt 22:23-33; Lk 20:27-40)

18 Nawën ke koc kök akut Thaduthi. Akut cïi ye ye gam lön bï Nhialic koc cï thou ben col apir, bö tënë Jethu ku thiëckë elä, **19** “Raan piööc, Mothith aci löj göt elä tënë yo, ‘Na thou wämënh ë raan, ku nyieenj tik piny ke cïn müth, ke wämënh koor ala yöt tik bï müth dhiëëth yön mënhe.’ **20** Na thöörjku lön tö müth tik thïn kadhorou. Ku thiëk wën dit ku thou ke cïn müth. **21** Go wën buõth ye la yöt tik ku thou aya ke cïn müth cï dhiëëth. Ku loi kënë rot aya tënë mënhe ye kek diäk. **22** Ku looi rot këya tënë wämäthakën kök, keek ebën kadhorou acïn müth cïk nyääj piny. **23** Ku lek tuej ku thiëckë, të le koc cï thou röt jöt akoldä, bï ya tiij ña rin cï yen rëer ke ke ebën kadhorou?”

24 Go Jethu bëer, “Wek aa koc ril nhium cïn kë njieckë, rin cïi wek wël cï göt athör theer wël Nhialic yic ye gam. Ku acäk ye gam aya lön bï Nhialic kë ye lueel ka bï looi, lëu bï looi. **25** Rin të le koc cï thou röt jöt, aaci bï thiëek ku aaci bï thiaak, aabi rëer kecüt atuuc nhial. **26** Ku na ye rin wët bï koc cï thou röt jöt, ke we këc athör cï Mothith göt kueen rin bun dëp, tewäär cï Nhialic jam tënë ye elä, ‘Yen ë Nhialic Abaram, ku Ithäk ku Jakop.’ **27** Koc cï thou ke ñic Nhialic aa pür alanden. Yeen ee Nhialic koc pür, ku koc cï thou aya. Acäk wuõöc!”

*Löŋ ril lëu bï theek kam ë lööŋ
(Mt 22:34-40; Lk 10:25-28)*

28 Raan piööc lööŋ koc Itharel ë tö thün tewen teer Jethu wäl kek Thaduthi. Na le tüj ke Jethu ye wälken njiec bëer, go bën ténë ye ku thiëec, “Ye löŋ nén yen ril apei kam lööŋ?”

29 Go Jethu bëer, löŋ ril akin, “Piënkë koc Itharel, Bänyda ë Nhialic ku ee tök. **30** Nhiar Bëny, Nhialicdu puöü ëbën, ku wëiku ëbën, ku nhiamdu ëbën, ku rieldu ëbën. **31** Löŋ dët ril ye kek rou akin, yin adhil raan dët nhiaar cimën nhieer yin rot. Acin löŋ dët ril apei war ë lööŋkä karou.”

32 Go raan piööc ë lööŋ lueel ténë Jethu, “Ee yic raan piööc cít të ca luël ye, acin Nhialic dët, Nhialic ë tök. **33** Ku raan adhil Nhialic nhiaar piände ëbën, ku nhiamde ëbën, ku rielde ëbën. Ku adhil raan dët nhiaar cimën nhieer yen rot. Lööŋkä karou kek adhil ë theek, tén të bï Nhialic näk yök ku dor ë yïük nhïim.”

34 Wën tüj Jethu ye ke ci bëer apath, go lëk ye, “Yin aci mek kek bääny Nhialic.” Ku tëen acin raan kam koc man Jethu cie bën thiëec.

*Jethu aci koc piööc lön yen raan ë tooc Nhialic
(Mt 22:41-46; Lk 20:41-44)*

35 Tewen piööc Jethu luanj Nhialic, ke lueel, “Añjiekë lön ye koc piööc ë lööŋ koc Itharel ye lueel lön Raan ci lõc ku dõc, abi ya raan dhiënh Debit?

36 Debit guöp ëci Wëi Nhialic yëök bï lueel elä, ‘aci Nhialic lueel ténë Bänydië, “Nyuc ë tén köjdiën cuëc,

yet tē bī yen koc aterdu dhuök ciëen yicök.” ’

³⁷ “Ye këdë ye Raan cï loc ku dæc manh Debit, ku yeen aye Debit cœl ‘Bänydië?’ ”

*Jethu alëk koc bïk röt tiit koc gët lööj Itharel
(Mt 23:1-36; Lk 20:45-47)*

Ku koc juëc awën cï wët Jethu piñ aaci puäth miët. ³⁸ Tëwën piööc yen ke ke lueel, “Tiëtkë röt, ku duökkë koc piööc lööj koc Itharel ye kiëët. Koc cath kek alëthken dït bär, röt teem yon yaoç yiic bï ke aa muööth athëëk. ³⁹ Ayekë nhiaar bïk nyuc tueñ thöc kocdït tén amat, ku yon path aköl yai, ⁴⁰ ku keek aa käk lëer tuöör nyin, ku röökkë apei bik koc wëñ lön puäth kek. Kocckä, aabi tém awuöcdït tet apei!”

*Ajuër lëer
(Lk 21:1-4)*

⁴¹ Tëwën cï Jethu nyuc tē ye wëëu juaar thïn luanj Nhialic, ke döt koc juëc wëëu cuat kënë ajuër yic.

Ku koc juëc ajieek aake cï wëëu juëc ya täau thïn.

⁴² Nawën ke lëer anjäy bö ku cuet wëëu reen lik thïn.

⁴³ Go Jethu lueel ténë kocken ye buøth élä, “Wek alëk yic, lëer kënë aci Nhialic këden cï juaar nhiaar ténë koc kök èbën. ⁴⁴ Rin keek aa cïk juaar wëëuken juëc yiic, ku yen anjäyë, aci kënë bï yen pïr dhuol thïn èbën.”

13

*Luanj Nhialic Jeruthalem abi thuër piny
(Mt 24:1-2; Lk 21:5-6)*

¹ Tëwën jiël Jethu luanj Nhialic, ke lueel raanden töj ye buøth ténë ye, “Raan piööc, tij, ye luanjdit dhëej ñö kënë!”

2 Go Jethu bëér, “Yöötdit dhëŋ ye tüŋkä, aabï thuɔr piny ëbën, ka cïn alel töŋ bï kõöc alel dët nhom.”

*Aci Jethu lëk atuɔɔcke lön bï ke maan
(Mt 24:3-14; Lk 21:7-19)*

3 Tëwén rëér Jethu gõn Olip nhom, ke cï yenhom wël luaj ë Nhialic, ke thiëec Pîter ku Jemith ku Joon ku Andria wën rëér kek ë röt. **4** “Lëk yo, ye nen bï kënë rot looi? Ku yenjö bï ye nyuɔath lön cï tën bï kakkä röt looi thiëk?”

5 Go Jethu lëk ke, “Tiëerkë nhïïm ku duökkë röt col aduɔŋ. **6** Koc juëc aabï bën ë riëncië, ku ye ñek lueel, ‘Ke yen Raan cï lõc ku dæc,’ ku aabï koc juëc duɔŋ. **7** Të tüŋ wek təøŋ ke loi röt akoldä, bï dhiëëth ayï koc wuɔn tök röt nök, ke duökkë dieer, kakkä adhil röt looi. Ku kärëc kök aabï röt looi aya, ku acie lön cï thök ë piny bën. **8** Rin koc paan tök aabï kenhiïm tuɔɔm ku thërkë, ku wuöt aabï thör kamken. Ayiëëkyiëæk piny juëc aabï röt looi bëei juëc yiic. Ku cənjdit apei abi töu thïn. Kakkä kek aa käk tueŋ.”

9-10 Ku lëk Jethu atuɔɔcke, “Wët Nhialic abi kanj lëk koc ë pinynhom ëbën, ke thök ë piny këc bën. Muökkë wenhiïm bæk puöth riël kärëc bï we yök yiic. Wek aabï kõöc bãny nhïïm ë riëncië bæk ke lëk Wët Puɔth Yam. **11** Ku të dəm we ku yëth we luk yic, duökkë dieer të bï wek la jieem thin. Lak tueŋ ke we piööc wëtdië pinynhom ëbën rin acie wek jam, ee Wëi Nhialic.” **12** Ku ben Jethu lueel, “Raan kek wämënh aabï röt aa gaany bik röt col anäk. Ku wärken mith aabï miëthken luɔm, ku mith aabï koc ke dhiëth ke luɔm bï ke col aa näk aya. **13** Koc ëbën

aabï we maan riëngkië. Ku raan bï ye puõu dëet agut të bï yen thou, abi pïr akörlieëc ëbën.”

*Këreec bï rot looi tënë koc Jeruthalem
(Mt 24:15-28; Lk 21:20-24)*

14 Piënjkë alëk we aya, “Ala aköl bï wek kérac apei tüj. (Raan kuën adhil wët kënë deet yic.) Na rëär Judia ku tüj ë kënë, ke yïn adhil rij gat nhiiüm roor ba la thiaan.

15-16 “Ku raan tö dom yic acïï ben dhuk baai bä alanhde la lööm. Ku raan rëär ayeer, acïï ben la yöt bï la guik kë nyieei. **17** Diäär liec ku diäär muk mithkor aabï gum apeidit ye nïnkä. **18** Röökkë bï röt cüi loi wiir yic rut. **19** Koc aabï gum apei ye nïnkä, gum këc kë kañ yök tewäär cëk Nhialic koc agut cït ëmën. Ku acïï rot bï bën looi. **20** Na këc Bëny looi bï nïnkä cöl alik, ñuöt acïn raan cï pïr. Ku rin kocken cï kuany, aci nïn cöl alik.

21 “Wek alëk kënë, ‘Na le raan yöök we tiënjë Raan cï lœc ku dœc kïn,’ tëdë ke lueel, ‘Tiënjë yen akan!’ Ke duökkë gam. **22** Rin koc juëc abi bën ku lueel ñëk, ee yen Raan cï lœc ku dœc, ku lueel raan dët ë yen raan käk Nhialic tüj, ku looi käril apei koc göi. Ku märkë koc kök cï Nhialic kuany, të lëu kek ye. **23** Tietkë röt, këriëec ëbën alëk we ëmën bæk wenhiüm tiit käk bï bën!

*Aköl bï Manh Raan bën
(Mt 24:29-31; Lk 21:25-28)*

24 “Awiëc ku bæk ñic aya, ye nïnkä, të cï koc jal gum apei, aköl abi kum nyin bï piny cuol, ku pëei

aciï bï ruel. **25** Ku el aabï röt yääk ku löönykë. **26** Ku Manh Raan abï tñj ke bõ pial yiic kek diik ku rieldit apei. **27** Ku yeen abä atuuuc nhial tooc bïk kocken cï lõc kuõöt yiic pinyinhom ëben.

28 “Nïeckë ë kënë tim cït ñaap, të looi yen yöök ku looi yïth, ke kér acï thiök. **29** Këya, të tñj wek käkkä ke loi röt, ke nïeckë lõn cï yen thiök apei. **30** Alëk we, wek aacïï bï määär të cok käkkä röt looi. **31** Nhial ku piny aabi liu, ku wëtdië acïï bï kanj määär.

*Rëër yï cï rot guïir
(Mt 24:36-44)*

32 “Acïn raan ñic aköl bï käkkä röt looi. Na cok atuuuc nhial, ayï Wënde, ka cïk ñic, ë Wä rot yen anjic ye. **33** Rëërkë we cï röt guïir rin wek akuc aköl bï kënë rot looi. **34** Kënë, acït kënë rot looi tënë raan la keny, ku nyiëej aluõonyke baai, ñek ke luõide. Ku lëk raan cï nyiääj baai thok bï rëër ke tit akölaköl. **35** Këya, wek adhil rëër we tit aya, rin acäk ñic yen të bï Bänydun bën thïn, lõn bï yen bën theëi, ku lõn bï yen bën wëer ciel yic, ku lõn yen dhiën thõn ajith, ku lõn yen nhiäknhiäk ë rial. **36** Na guo bën, ke we cä yok we nin. **37** Kë ya lëk we, alëk koc ëbën. Rëërkë we tit, ke we tür nhiiim!”

14

*Amat næk Jethu
(Mt 26:1-5; Lk 22:1-2; Jn 11:45-53)*

13:24 Ith 13:10; Edhe 32:7; Juel 2:10, 31; 3:15; Ny 6:12 **13:25**
Ith 34:4; Juel 2:10; Ny 6:13 **13:26** Dan 7:13; Ny 1:7 **13:32** Mt
24:36 **13:34** Lk 12:36-38

¹ Nïn karou Yan Ayum cïn yic luøu nhom tueŋ, kocđit käk Nhialic ku koc piööc löönj aake wïc të bï kek Jethu dæp thïn, bïk däm ke kuc ku näkkë.

² Ku luelkë, “Acuk däm aköl yai, yok aabï tüit bï koc juëc kaŋ jäl, rin na dämku ku näkku, ke koc ηoot yai yic, tädë ke koc juëc aa thär kek yo.”

*Maria aci të theek yen Jethu thïn nyuəooth
(Mt 26:6-13; Jn 12:1-8)*

³ Ku tëwën rëer Jethu Bethanï pan raan atuet cõl Thaimon, tëwën müth yen, ke tik bö kek töny koor cï cuëec ë tiom ril la yic miök ηir cõl naar, ye ḡoac wëeu juëc apei. Ku kuem thok ku luuŋ miök Jethu nhom ëbën. ⁴ Go koc kök ke rëer thïn puøth dak ku jieemkë kamken. “Yenjö tuuk yen miök ηir? ⁵ Miök ηir kënë ηuöt aci ḡaac wëeu juëc wär wëeu ye däm raan ë ruöön tök, ku yïk wëeu koc ηøj.” Ku nyienykë tik apei.

⁶ Go Jethu lueel, “Pälkë, yenjö nyieeny wek ye? Aci këpath looi tënë ya. ⁷ Rin koc ηøj aabï rëer kek we akölaköl. Ku na wiëckë bæk ke kony ka luɔikë. Ku yen acii bï rëer kek we akölaköl. ⁸ Tin kënë, aci kë lëu bï looi tënë ya looi. Aci bën bä bën tœc bï guäpdië guiir bï jal thiök. ⁹ Wek alëk yic, kuat të bï Wët Puøth Yam piööc thïn pinyhom, kë cï tinj kënë looi, abï ya lueel bï ye a tak.”

*Judath aci Jethu yaac
(Mt 26:14-16; Lk 22:3-6)*

¹⁰ Nawën ke Judath, raan töŋ atuuc kathiäär ku rou, la tënë kocđit käk Nhialic bï Jethu la luøm tënë ke. ¹¹ Gokë puøth miët apei wën piŋ kek wëtde, ku

thankë lən bï kek ye gäm wëëu juëc. Ku jol të bï yen Jethu dəm thïn wic.

*Jethu aci miëth yai cam kek atuööcke
(Mt 26:17-25; Lk 22:7-14, 21-23; Jn 13:21-30)*

¹² Nawën aköl tueñ Yandit Ayum cïn yic luou, nëk amël rin yai, ke Jethu thiëec kocken ye buoøth élä, “Ye tñen wic yin yo buk miëth yai la guiir thïn?”

¹³ Go Jethu kocken ye buoøth tooc karou ku lëk ke, “Lak geeu Jeruthalem, ku wek abi röm kek raan yëec töony piü, biaathkë, ¹⁴ pan le yen thïn, ku lëkkë raan la baai. Aye Raan piööc lueel, ‘Ye yön nen bï yen miëth yai cam thïn yok kockien ya buoøth?’ ¹⁵ Ku abi we nyuöth yön nhial lääu yic ci Guiirkë miëthda è tñen.”

¹⁶ Go koc ye buoøth jäl ku lek geeu Jeruthalem, ku yökkë kériëec ébën cït tewen ci Jethu ye lëk ke thïn. Ku jolkë miëth yai guiir.

¹⁷ Nawën la thiëi bën, ke Jethu bö kek atuööcke thiäär ku rou. ¹⁸ Tewen müth kek, ke lueel Jethu, “Wek alék yic, raan tök kamkun abä luom ku è raan müth kek ya.”

¹⁹ Gokë puöth riääk ku jolkë gäi ku thiëckë töktök, “Makei! Ye yic? Ye yen?” Ku riëékkë puöth apei.

²⁰ Go Jethu bëer, “Ee raan tök kamkun wathiäär ku rou, raan yecin rek aduök yic kek ya. ²¹ Ee yic, Manh Raan abi nök cït të ci gät ye riënce athör theer wël Nhialic yiic. Ku raan bï ye luom abi gum apei. Ku anjuëen tñen ye diët këc cak dhiëéth.”

*Guirku röt apath buk guöp Bëny røm
(Mt 26:26-30; Lk 22:14-20; 1Kor 11:23-25)*

22 Tëwën müth kek, ke Jethu löm ayup ku dœc, ku bœny yic ku gœm ke ku lueel, “Lömkë kënë, ku camkë, kënë ee guäpdië.”

23 Ku löom aduŋ ci thiäj muön abiëc, ku leec Nhialic ku gœm ke, ku dëkkë thün ëbën, **24** ku lueel tënë ke, “Kënë ë riemdië, riem ë döör kek Nhialic, bï kuër rin kœc ëbën. **25** Alëk we, yen acii bï bœn dek muön abiëc pinynhom tën kek we, yet aköl bï yok ye dek yodhie pan Nhialic.”

26 Nawën cïk jal thök ke ket waak, ku lek gœn Olip cök.

Jethu aci kë bï Pîter ye jai lueel

(Mt 26:51-35; Lk 22:31-34; Jn 13:36-38)

27 Ku lueel Jethu tënë ke, “Wek kackië, wek aabi kat ya cimën kewäär ci göt athör theer wël Nhialic yic ëlä, ‘Yen abä abiöök col anäk ku amël abi wëer.’ **28** Ku të ci yen jöt ranj yic, ke yen abi kaŋ la Galilia ba we la tiit thin.”

29 Go Pîter lueel tënë ye, “Yen acii bï kat të cœk kœc ëbën kat!”

30 Go Jethu lueel tënë ye, “Alëk yi, ë wëer kënë, ke thon ajith kœc kiu rou, yin abä jai arak diäk.”

31 Go Pîter dhuök ye, “Na cœk ya nök kek yi, ke yin acä bï kaŋ jai.” Ku lueel atuuc kök ëbën këya.

Jethu aröök ke yic lön bï ye nök

(Mt 26:36-46; Lk 22:39-46)

32 Nawën ke Jethu kek köcken ye buoøth la të ye col Jethemani, ku lueel tënë ke, “Nyuööckë tën ku yiënke, yen ala röök.” **33** Ku cœl Pîter ku Jemith ku Joon bïk la kek ye. Ku jœl rœer ke nœk atiëel,

ku dhiεeu apei yepušu. ³⁴ Ku lueel tēnē ke, “Yen adhiau puöu apei, ee thou guöp. Rëerkë tēn ku yiēnkë.”

³⁵ Ku le tueŋ tēthin-nyoat, ku rëeny rot piny ku röök elä, “Na lēu rot, ke këreec tit ya acii bō.” ³⁶ Ku lueel, “Wä, yin ë kériëec ēbēn lēu, nyaai ë këreec kēnē tēnē ya. Ku acie wët piändië ë wët piändu.”

³⁷ Nawën ke dhuk tēnē ke ku yönke ke nün.

Go lueel tēnē Pîter, “Thaimon, nienkë? Cäk yiēn tēthin-nyoat?” ³⁸ Ku lueel tēnē ke, “Yiēnkë ku röökkë bï we cii them jakrec. Puöu ë gam ku guöp aciñ riel.”

³⁹ Ku ben jäl ku le röök cimën awën. ⁴⁰ Go bēn dhuk tēnē ke, ku ben ke yön ke nin, rin cii nün ke göök apei. Ku muumkë nhüüm kë bik lëk ye, rin cii kek gup riööc.

⁴¹ Nawën dhuk tēnē ke kēn ye kek diäk, ke thiëec ke, “Not we nin! Lääŋkë? Niëckë lön cii tēn nün thök, tiëŋkë Manh Raan aci luöm koc rec. Èmën, tē bï ye jäl thön koc rec aci yëet. ⁴² Raan cä luöm aci bén. Jatkë röt, lokku buk rööm.”

Jethu aci däm

(Mt 26:47-56; Lk 22:47-53; Jn 18:3-12)

⁴³ Tewën ñot jieem yen, ke Judath raan ye kek thiäär ku rou bö ke cath kek koc juëc muk paal ku atuel, ke cii kocdit käk Nhalic, ku koc gät löön, ku kocdit baai tooc. ⁴⁴ Ku Judath èci koc awën cath kek ye, lëk tē bï kek raan wiçkë bik bén däm ñiec thün, elä, “Raan ba müöth ku ciëem yen ë raan wiëckë, damkë ku kuathkë ku tiëtkë röt ë kacke apath.”

⁴⁵ Kaam wën yëet Judath, ke la tēnē Jethu nyin yic ku lueel, “Bëny.” Ku muööth ke ciim. ⁴⁶ Gokë

dəm ku derkë. ⁴⁷ Go raan tök kam kəc ye buəoth wən kääc thün palde miëet bei ku tök alony lui pan raandit käk Nhialic yic abi teem wei ⁴⁸ Go Jethu ke thiëec, “Cäk bën we muk atuel ku paal bæk ya bën dəm. Cäk tak lən ye yən raan kəc rum? ⁴⁹ Yən è rëer ke we akölköl ya piööc luanj Nhialic, ku wek aa käc ya dəm. Ku kënë aci rot looi è rin bï kë cï göt athör theer wël Nhialic yiic yenhom tieej.”

⁵⁰ Ku jol kocken ye buəoth nyäej piny ku këtkë. ⁵¹ Ku riénythii dët cej alanh acuat è buəth Jethu. Nawën wic kəc awën kuath Jethu bïk dəm, ⁵² ke nyieej alath kecin ku kët kecin kë cej.

*Jethu aci yäth luŋ bän̄y Itharelyic
(Mt 26:5-68; Lk 22:54-55, 63-71; Jn 18:13-14, 19-24)*

⁵³ Ku jölkë Jethu yäth pan Kaipa luk yic, cï bän̄y käk Nhialic ku kəc piööc lööj, ku kəcdit baai kenhiim mat thün. ⁵⁴ Ku Piter è biöth ke mec kəc cök ciëen agut tē yeet yen luk yic. Ku nyuuc bï yöc aya tewen yöc kəc bän̄y tiit thün. ⁵⁵ Bän̄y käk Nhialic aake cï nyuc bïk Jethu wic guöp awuöc cï looi, rin bï kek ye tem thou, ku acin awuöc cik yön. ⁵⁶ Kəc juëc aake cï Jethu luom è lueth ku wëlken akëc röm.

⁵⁷ Nawën ke kəc kök jöt röt, ku lueelkë luenh kënë Jethu guöp. ⁵⁸ Acuk piŋ ke lueel, “Yən abi luanj Nhialic cï raan looi kënë thuör piny, ku na ye aköl ye nin diäk, ke yən abi dët buth nyiende, ke cie kënë è looi raan.” ⁵⁹ Agut ke aya aa këc wëlken röm.

⁶⁰ Go Kaipa rot jöt kenhiim ku thiëec Jethu, “Cin kë dhuk nhom wël cï lueel yigüpä yiic?”

61 Go Jethu biet ku ciï jam. Go Kaipa bëñ thiëëc, “Ye yön yipuöu ye yin Raan ci lœc ku dœc, Manh Nhialic yeku door?”

62 Go Jethu bëër, “Ee yen, ku wek aabë Manh Raan tüj ke ci nyuc cuëny Nhialic ñic käj looi ebën, ku biï ke pial nhal.”

63 Go Kaipa aläthke ret yiic yeköu ku lueel, “Yenö ñot wicku koc kök biï bëñ jam käk ci looi. **64** Wek aci të tœn yen Nhialic thün piñ. Yenö yen wëtdun?” Gokë mat yic kedhie biï dhiel nök.

65 Ku jøl koc kök Jethu aa ñuööt. Ku derkë nyin ku guutkë kecin ku yöökkë, “Meeek raan yi gut.” Ku dœm apuruuk ku biëkkë.

Piter ajei Jethu

(Mt 26:69-75; Lk 22:56-62; Jn 18:15-18, 25-27)

66-67 Tëwën rëér Piter piiny ke yoc mac, ke nyan lui pan Kaipa bö. Ku tewën tüj yen Piter, ke döt apei ku lueel, “Yin aya, yin yi rëér kek Jethu raan Nadharet.”

68 Go jai, ku lueel, “Yen acii raandun ye lueel ñic dien. Ku kë ye lueel acä cak deet yic aya.” Ku ler ayeer. Ku kaam thiin awën, ke thon ajith kiu.

69 Go nyan awën tüj ku ben lëk koc käac thün, “Mony kënë ë raanden.” **70** Go Piter ben jai. Ku kaam awën, ke lueel koc ke käac thün tënë Piter, “Ee yic, yin ë raanden, rin yin ee raan Galilia.”

71 Go Piter rot kuëej, “Nhialic abä nök të ciï yen yic luel. Yen akuc raan jieem wek ë riënke.”

72 Nyin yic, tewën ye dhiën ajith yic rou bëëk piny, ke Piter tak kewäär ci Jethu lëk ye, “Tuen ke thon ajith këc kiu kënë ye kek rou, ke yin abä jai arak

diäk.” Ku wel yenhom wei koc yiic ke ci guöp yär ku dhiëeu.

15

*Koc Itharel aaci Jethu gaany tënë Pilato
(Mt 27:1-2, 11-14; Lk 23:1-5; Jn 18:28-38)*

¹ Nayon nhiäk rial yic, ke kocdit käk Nhialic, ku kocdit baai ku koc piööc lööj mët të bik luöi Jethu. Gokë rek ku kuësthkë tënë bëny Pilato.

²⁻³ Koc luk aake ci Jethu gaany lön ci yen kärec apei looi. Go Pilato thiëec, “Ye yin bënyjaknhom koc Itharel?” Go Jethu bëer, “Ee yen, cüt të ca luël ye.”

⁴ Go Pilato ben thiëec, “Ci käjuëc ci yi gaanykä ye bëer, piñ käkkith yeke kuëen yiguoüp.”

⁵ Go Jethu biet ku ci wët Pilato bëer. Go Pilato gäi.

*Jethu aci tem thou
(Mt 27:15-26; Lk 23:13-25; Jn 18:39-19:16)*

⁶ Ruöön ëbën, aköl Yan Ayum cïn yic luou, bënyjaknhom ë raan tök kam koc ci mac lony, të wic koc baai ye bi lony. ⁷ Ke mony col Barabath ë mac, kek koc ci koc nök ke thär kek koc mac baai. ⁸ Go koc juëc apei la tënë Pilato, ku thiëckë bi ke luöi kë ye looi aköl yai. ⁹ Go Pilato ke thiëec, “Wiëckë ba Jethu bënyjaknhom Itharel, lony tënë we?” ¹⁰ Ee njic lön yen tieel ku män meen koc luk Jethu, yen aabi kek Jethu tënë ye.

¹¹ Ku koc ater Jethu aake ye koc kuëöt thook, bik lëk Pilato bi ya Barabath yen lony. ¹² Go Pilato ke thiëec, “Yenö ba looi tënë raan yakë coel ke bënyjaknhom koc Itharel?”

¹³ Gokë rek yiç röldit, “Apiëet tim ci riüu köu.”

14 Go Pilato ke bən thiëēc, “Yenjö? Ye awäc njö cī looi?” Gokë bən rek yic röldit apei, “Apiëet tim cī riūu kōu.”

15 Go Pilato Barabath lony rin wīc yen kəc bīk puɔth miest. Ku wēn cī yen apuruuk yōök bīk that ku njakkē nhom ē kuɔoth, ke gēm ke bīk la piäät tim cī riūu kōu.

*Apuruuk aacī Jethu bui
(Mt 27:27-31; Jn 19:2-3)*

16 Go apuruuk Jethu kuaath ayeer pan bēny. Ku cōlkē apuruukken kök bīk röt mät ke. **17** Ku rukkē alanh mathiāŋ Jethu kōu. Ku jōlkē kēr la kuɔoth riic yiic ku njek kek yenhom. **18** Ku jōlkē aa cōol, ku muɔthkē ku buikē, “Mädhō bēnyŋaknhom Itharel.”

19 Ku yuupkē nhom wai, ku njutkē guɔp, ku gutkē kenhiøl piny bīk nyuɔoth ciët leckē. **20** Wēn cī kek ye jal bui, ke ke bīi alanh mathiāŋ awēn bei, ku dhukkē aläthke yekōu, ku kuathkē bīk la piäät tim cī riūu kōu.

*Jethu acī piäät tim cī riūu kōu
(Mt 27:32-44; Lk 23:26-43; Jn 19:17-27)*

21 Tēwēn cī tim cī riūu Jethu göök këtkët, ke mony cōl Thaimon, raan pan Thirene, wun Alekdhändär ku Ruputh, ē bō baai ke kuany dhēl yic ke la geeu. Go apuruuk dōm riel bī tim cī riūu ket. **22** Ku ȳeetkē tē cōl Golgotha, ku wētde yic, gōn la njueŋ-njēŋ cīt apen nhom raan. **23** Ku gēmkē Jethu muɔn abiēc cī liääp wäl kec cōl mir bī dek, go kuec ye. **24** Gokë jäl piäät tim cī riūu kōu. Ku cuetkē gēk bīk aläth Jethu tek kamken. **25** Ee ye tē cīt lunyluny yōök yen ē piëet kek ye tim cī riūu kōu. **26** Ku jōlkē awuɔc yekē

tak ke cii Jethu looi, göt nhial tim cii riiu köu elä, “**BENYNAKNHOM ITHAREL.**” ²⁷⁻²⁸ Ku piëetkë cuër karou kek Jethu tiim cii riiu kööth aya, raan tök lön cuëc ku raan tök lön cam.” *

²⁹ Ku jol kac ke ye tääk tewen Jethu aa cuiit ku latkë ku luelkë, “Cie yin wäär ye lueel lön bi yin luaj Nhialic thuör piny ku buth nün kadiäk. ³⁰ Na ye këya, yenjo cii yin rot kony ku bär piny tim cii riiu köu!”

³¹ Këya, ee ye kocken ater bui ku luelkë kamken. “Ee kac kök kony ku cii rot kony. ³² Raan cii loc ku doc cii Nhialic nhiaar ku yik riäl, cii rot looi bi ya bányda, jol ben piny tim cii riiu köu emen, buk jäl tüj ku gamku!” Ku aci kac awen cii piäät tiim kööth cimende aa bui ku lætkë aya.

Jethu aci thou ayic

(Mt 27:45-56; Lk 23:44-49; Jn 19:28-30)

³³ Nawen aköl ciel yic ke muöth loi rot yet tään aköl pan awen, ³⁴ Nawen tään aköl, ke Jethu cöt röldit, “*Eloi, Eloi, lama thabakthanii?*” Ku wëtde yic, “Nhialicdië, Nhialicdië, yenjo pël yin ya wei?”

³⁵ Nawen piñ kac kök ke käac thïn, ke luelkë, “Piëjkë acel Elija.” ³⁶ Go raan tök kat ku lut alath muöñ wac yic. Ku tääu wai thok ku yäk Jethu thok, ku lueel, “Titku buk tüj lön bi Elija ben bi ben bëei bei tim cii riiu köu!”

³⁷ Ku jol Jethu ken apëi, ku thou.

* **15:27-28** Athör kök theer wël Nhialic aa 15:28 mat thïn elä, “Yeen aci nök cimën kac kärec looi.” Aci yenhom tieen. **15:29** Wk 22:7; 109:25; Mk 14:58; Jn 2:19 **15:34** Wk 22:1 **15:36** Wk 69:21

38 Ku kaam wën ka alanh ye gëëŋ, bï luaj Nhialic tek yic alənþin ræt yic ë rou, jøok nhial yeet piny.

39 Go bëny apuruuk tõ thïn lueel wën tiŋ yen të cï Jethu thou thïn, “Mony kënë ë ye Manh Nhialic alanden!”

40-41 Diäär aake tõ thïn, ku keek aake daai tëmec. Wääär rëer Jethu Galilia, ee ye diäärkä buɔøth bïk miëth aa looi tënë ye. Ku diäär juëc kök ke cath kek ye, wääär le yen Jeruthalem aake tõ thïn aya. Kam ë diäärkä Maria Magdalena, ku Thalome, ku Maria man Jemith thii kek Jotheb aake tõ thïn.

Jethu aci thiɔk

(Mt 27:57-61; Lk 23:50-56; Jn 19:38-42)

42-43 Wën col piny, bï aköl cïi kœc Itharel ye luui guɔ bëن, ke Jotheb raan gen Arimatheo bö. Ku ë ye raan kœcdit luŋ Itharel, ku yeen aya ëcï Wët Puɔth Yam gam. Nawën le tiŋ lön cï Jethu thou, ke riil yenyin ku ler tënë Pilato, ku thiëëc guɔp Jethu bï la thiɔk. **44** Go Pilato gäi lön nadë ke Jethu cï guɔ thou. Ku cœl bëny apuruuk ku thiëëc lön cï Jethu guɔ thou ayic. **45** Nawën piŋ tënë bëny apuruuk lön cï Jethu thou, go guäpde puɔl bï Jotheb nyaai. **46** Go Jotheb kœc tooc bïk alanh yer la ɣoɔc, ku bïi guɔp Jethu piny tim köu, ku der alanh awën. Ku tœü ranj cï wec kuur yic. Ku lɔɔr alel dittet ran thok. **47** Maria Magdalena ku Maria man Jotheb aake daai, ku tiŋkë të cï ye thiɔk thïn.

16

Jethu aci rot jöt ranj yic

(Mt 28:1-8; Lk 24:1-12; Jn 20:1-10)

1 Nayən thëëi aköl cii koc Itharel ye luui, ke Maria Magdalena ku Thalome ku Maria man Jemith la miök njir yæc bï kek guöp Jethu la tœc.

2 Nayən nhiäk rial, aköl Nhialic, abö aköl nyin ke la raŋ nhom. **3** Wën ηoot kek dhël yic, aake röt thiëec, “Yenja ba aleldit t̄ raŋ thok la laar wei?” **4** Nawën jøtkë kenyin ke t̄iŋ alel ke cii laar wei. **5** Gokë la raŋ yic, ku t̄iŋkë riënythii ë köŋ cuëc ke rëer ke cen alanh yer. Gokë gäi apëi.

6 Go lueel, “Duɔkkë gäi, anjiec wek awic Jethu raan gen Nadharet wääär cii piäät tim cii rüü köu. Aliu ë t̄en, aci rot jøt. Tiëŋkë tewäär cii kek ye tääu thün. **7** Lakkë ku lëkkë kocken ye buoøth ku Piter, lön yen Jethu aci la Galilia. Abäk la yön thün cimën wääär cii yen ye lëk we.”

8 Gokë la ayeer raŋ yic ku këtkë, ke leth, ke cii gäi. Acin raan cik lëk wët kënë dhël yic, rin cii kek riööc.[

*Jethu aci rot nyuöth Maria Magdalena
(Mt 28:9-10; Jn 20:11-18)*

9 Wën cii Jethu rot jøt ë raŋ yic yon nhiäk rial aköl Nhialic, ke köŋ rot nyuöth Maria Magdalena wääär cii yen jakrëc kadhorou cuop wei yeguöp. **10** Go la ku lëk atuuc Jethu ke rëer thuou yic ke dhiau, lön cii Jethu rot jøt. **11** Nawën piŋkë ténë ye lön cii Jethu ben pîr, ku aci t̄iŋ, gokë cii gam.

*Jethu aci rot nyuöth kocken ye buoøth karou
(Lk 24:13-35)*

12 Nawën ke Jethu nyuth rot atuoöcke karou ke cii rot waan, tewen kueny kek baai yic. Ku cik n̄ic lön

ye yen Jethu. ¹³ Gokë dhuk Jeruthalem nyin yic bïk kacken la lëk, ku akëc kacken gam.

Jethu aci rot nyuöth kacken ye buoöth thiäär ku tök

(Mt 28:16-20; Lk 24:36-49; Jn 20:19-23)

¹⁴ Nawën ke Jethu jøl rot nyuöth tënë atuööcke kathiäär ku tök ke ke mith. Ku nyieeny ke rin këc kek gam, ku rin cï kek nhiiüm riel bïk wët koc cï ye tñj ke cï pïr, cïi gam. ¹⁵ Nayon aköl dët ke lëk ke, “Lak pinynhom ku lëkkë koc ëbën Wët Puath Yam Nhialic. ¹⁶ Raan bï gam ku yön lëkwëi, abi pïr akölriëec ëbën, ku raan bï jai acii bï kony. ¹⁷ Koc cï gam abi yiëk riel kënë, aabi jakrec aa cuop wei ë riënkië, ku aabi jam thok këk. ¹⁸ Aabi kecin aa tääu koc tuany nhiiüm, ku aabi pial. Na cëkkë käpieny kuany, ku dekkë kák ë koc luanj, kacïn kë näk ke thïn.”

Jethu aci yäth pan Nhialic

(Lk 24:50-53; Lk 1:9-11)

¹⁹ Nawën cï Jethu nïn nök ke ke, ke yëth pan Nhialic ku nyuuc köj cuëc ë Nhialic. ²⁰ Ku jøl atuuc Jethu thiëi pinynhom ke ke lëk koc. Ku jøl kækken jäy gõi yekë ke looi kenhiiüm aa tiëeñ, rin tö riel ë Nhialic ke ke.]*

16:15 Luoi 1:8 **16:19** 1:9-11 * **16:20** Athör theer juëc la cök ku koc theer njic ke Marko 16:9-20 akëc mat thïn.

Lëk yam

New Testament in Dinka, Southwestern (SU:dik:Dinka, Southwestern)

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dinka, Southwestern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dinka, Southwestern

dik

Sudan

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Dinka, Southwestern

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

d94b9d26-33ff-5c4e-819f-5bfe86ac9e55